

GRONINGER MUSEUM

JAARVERSLAG 2024

INHOUD

Voorwoord directie	4
Voorwoord raad van toezicht	7
Afscheid van de directie	9
Subsidiegevers, begunstigers, sponsors en schenkers	10
Samenwerkingspartners	11
Collecties	13
Nieuwe onderzoeksresultaten Van Goghs Lentetuin	16
Aanwinsten	18
Presentaties	25
Zeldzame zonnewijzer aangekocht	29
Bezoekers	30
Participatie & Educatie	32
Toegankelijkheid	36
Marketing & Communicatie	38
Groninger Museumnacht	43
Development & Evenementen	46
Relatiegroepen: JuniorClub en 13+	55
Relatiegroepen: Club Groninger Museum	56
Relatiegroepen: Groninger Museum Salon	58
Relatiegroepen: Vereniging Vrienden van het Groninger Museum	60
De Kinderbiënnale krijgt Museumkids Award	63
Wall House #2	64
Menkemaborg	68
Publicaties, lezingen & externe activiteiten	70
Uitgaven, awards en nominaties	69
Groninger Museum Shuttle rijdt door provincie	75
Bedrijfsvoering	77
Ondernemingsraad	79
Duurzaamheid	81
De drie codes	82
Ruim 35.000 collectiestukken online te zien	87
Raad van toezicht	88
Financieel verslag	90
Colofon	98

Beste lezer,

Op het moment van dit schrijven zijn wij net gestart als nieuwe gezamenlijke directie van het Groninger Museum. *The Next Call*, om de titel van de avant-gardistische geschriften aan te halen die kunstenaar Hendrik Nicolaas Werkman tussen 1923 en 1926 in Groningen maakte. Nummers van dit fascinerende, experimentele tijdschrift bevinden zich niet alleen in de collectie van het Groninger Museum, maar ook in die van het Stedelijk Museum Amsterdam en het Museum of Modern Art in New York.

Een voorwoord op het jaarverslag 2024 van het Groninger Museum te schrijven is in deze context een bijzondere opgave. In het afgelopen jaar bevonden wij ons, elk afzonderlijk van elkaar, in de Job Lounge van het Groninger Museum, een stijlvolle, multifunctionele ontvangstruimte ontworpen door Studio Job. Niet om de prachtige glas-in-loodramen of borstvormige lampen te bewonderen, maar om in gesprek te gaan met een selectiecommissie, bestaande uit vijf medewerkers en drie leden van de raad van toezicht, die de opdracht had een nieuwe artistiek directeur en een nieuwe zakelijk directeur te vinden voor het Groninger Museum.

Er was toen een tentoonstelling te zien in het museum, die voor ons niet beter gepland had kunnen worden. *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* gaf niet alleen een

interessante kijk op de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van het Groninger Museum, maar stelde ook boeiende vragen over de toekomst van het museum. In de introducerende zaaltekst was onder andere te lezen wat de medeoprichter Johan Adriaan Feith tijdens de opening van het museumgebouw in 1894 zei: “Het geeft den bezoeker uitspanning en daarmee niet alleen genot, maar ook een bron van nieuwen levensmoed. Het kweekt nationaliteitsgevoel, liefde voor den geboortegrond en locale kennis; het veredelt den kunstzin en geeft gelegenheid schoone vormen te bestudeeren en toe te passen op hedendaagsche voorwerpen.” En er werd de vraag gesteld: “Wat is er veranderd ten opzichte van de idealen die J.A. Feith in 1894 uitsprak?”

Wij zijn beiden vereerd en gemotiveerd om op deze vraag antwoorden te mogen vinden, en aan de toekomst van het Groninger Museum bij te kunnen dragen. Daarover meer in het jaarverslag 2025. Voor nu wensen wij u heel veel plezier bij het lezen van dit mooie en uitgebreide jaarverslag 2024 en willen wij iedereen bedanken, van het voltallige team tot de subsidiënten, fondsen, sponsors, bruikleengevers en samenwerkingspartners, die dit alles mogelijk hebben gemaakt.

Roos Gortzak – artistiek directeur
 Jan Geert Vierkant – zakelijk directeur

Geachte lezer,

Voor het Groninger Museum was 2024 een turbulent jaar. Zowel de zakelijk directeur Esther Moesker als de algemeen directeur Andreas Blühm namen afscheid. Het vertrek van Andreas, na een dienstverband van twaalf jaar, bracht de afronding van een boeiende en inspirerende fase van het Groninger Museum, met geruchtmakende tentoonstellingen en grote aandacht voor de belangrijke collecties die het Groninger Museum zijn toevertrouwd. Wij zijn beide directeurs veel dank verschuldigd.

Waar het begin van 2024 het einde van *The Rolling Stones – Unzipped* bracht, markeerde het najaar het begin van *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. De brede afwisseling van de exposities gedurende het jaar liet zien wat het Groninger Museum vermag. De tweede *Kinderbiënnale* bracht opnieuw een grote groep jonge bezoekers binnen, die hebben ervaren dat een museum niet saai hoeft te zijn en kan uitdagen tot eigen activiteit. De tentoonstelling oogstte lof in binnen- en buitenland en werd bekroond met de prestigieuze *Museumkids Award*. Het 150 jarig bestaan moest sober worden gevierd in een jaar waarin opnieuw het budget onder grote druk stond. Maar *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* toonde op een respectvolle wijze de geschiedenis van het eigen museum, waar de gelukkig weer teruggekeerde gestolen Van Gogh (*Lentetuin*) terecht een ereplaatsje kreeg.

Met behulp van diverse fondsen, bedrijven en donateurs waren wij dit jaar in staat de *zonnewijzer* definitief aan te kopen.

Het Groninger Museum is erg verheugd dat dit zeldzame Groninger cultureel erfgoed toe is gevoegd aan onze collectie.

De raad van toezicht heeft grote waardering voor de niet aflatende inzet van alle medewerkers om ook in 2024 een breed scala van exposities en activiteiten mogelijk te maken. In onrustige tijden vraagt dit een groot beroep op de inzet en flexibiliteit van allen.

De raad heeft ook in 2024 veel tijd moeten besteden aan de interne beheersbaarheid van het budget en vervolgens aan een zoektocht naar een nieuwe directie die we in goed overleg met het managementteam, de medewerkers en de ondernemingsraad konden afronden. Wij zijn blij met Roos Gortzak en Jan Geert Vierkant als onze nieuwe directie, hebben vertrouwen in hun capaciteiten en wensen hun veel succes.

De leden van de raad van toezicht*:

- Jacques Wallage, voorzitter
- Cathy Jager
- Koen Perik
- Sander Prinsen
- Elmer Sterken
- Charlotte Wekker

*raad van toezicht samenstelling d.d. januari 2025

SUBSIDIEGEVERS, BEGUNSTIGERS, SPONSOREN, SCHENKERS EN
BRUIKLEENGEVERS

SUBSIDIEGEVERS	SCHENKERS
Gemeente Groningen	Dhr. K. Allan
Provincie Groningen	Dhr. D. en mw. L. Chihuly
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	Dhr. R. en mw. H. Fagel
BEGUNSTIGERS	Dhr. A. Flonk
het Cultuurfonds	Dhr. B.J. Harding
Debman Foundation	Dhr. W. Hoekstra
ELJA Foundation	Dhr. E. Knol
Emmaplein Foundation	Dhr. W.R.H. Koops
Fonds21	Mw. A. Kremer-Admiraal
Gijselaar-Hintzenfonds	Dhr. A. van der Lem
Groninger Museum Salon	Dhr. T. Mars
J.B. Scholtenfonds / H.S. Kammingafonds	Mw. M. Martens
Mondriaan Fonds	Dhr. J. en mw. M. Nekkens
Provincie Groningen regeling cultuurparticipatie (<i>De Kinderbiënnale</i>)	Dhr. S. Ostkamp
Stichting Beringer Hazewinkel	Dhr. W.F.A. Reinders
Stichting De Ploeg	Mw. C. Sinninghe Damsté
Stichting Fondsbeheer Culturele Relatie-evenementen Gasunie en GasTerra	Dhr. J. Strating
Stichting Koops-Stange	Antiquariaat Berger en De Vries
Stichting Zabawas	Groninger Museum Salon
Turing Foundation	Kunsthandel/Galerie Richard ter Borg
Vereniging Rembrandt	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
Vereniging Vrienden van het Groninger Museum	en schenkers die niet genoemd willen worden
VSBfonds	BRUIKLEENGEVERS (LANGDURIG)
VriendenLoterij	Gemeente Groningen
SPONSOREN	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
De Architecten van Team 4	Stichting Anders
Bedrijvenvereniging WEST	Stichting De Ploeg
Effektief Groep B.V.	BRUIKLEENGEVERS HOE VAN GOGH NAAR GRONINGEN KWAM
GasTerra	Allard Pierson, Universiteit van Amsterdam
Gasunie	Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam
IKEA	Centraal Museum, Utrecht
Miss Blanche	Clemens Sels Museum, Neuss
MWPO	De Blaricumsche Kunsthandel B.V.
Rabobank Stad en Midden Groningen	De Triton Collection Foundation, Wuustwezel
Stichting Ondernemersfonds Groningen	Dordrechts Museum
PPC pallets	Drents Museum, Assen
Royal Talens Foundation	Fondation Beyeler – Rudolf Staechelin Collec-tion, Bazel
Solidus	Frans Hals Museum, Haarlem
Bouwbedrijf Kooi-Appingedam	Groninger Archieven
Bek en Verburg	Het Nieuwe Instituut, Rotterdam
	Het Noordbrabants Museum, ‘s-Hertogen-bosch
	Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
	Kröller-Müller Museum, Otterlo
	Kunsthalle Bremen – Der Kunstverein in Bremen
	Kunstmuseen Krefeld

Kunstmuseum Den Haag
Museum Belvédère, Oranjewoud
Museum De Lakenhal, Leiden
Museum Jan Cunen, Oss
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
Rijksmuseum, Amsterdam
RKD – Nederlands Instituut voor Kunstge-schiedenis, Den Haag
Singer Laren
Stedelijk Museum Amsterdam
Stichting De Ploeg, Groningen
Stichting Johan Dijkstra, Groningen
Universitaire Bibliotheken Leiden
Universiteitsbibliotheek Groningen
Universiteitsmuseum Groningen
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
De familie Kestens
En meerdere particuliere collecties

SAMENWERKINGSPARTNERS
AbelLeisure, Lochem
ABN AMRO, Groningen
Academie Minerva, Groningen
Alfa College, Groningen
Ambassadeurs van Groningen
Arriva, Groningen
Bek & Verburg, Eemshaven
Birdeyes onderzoekscentrum, Leeuwarden
Bitterzoet Erfgoed, Groningen
CEDON MuseumShops GmbH, München
CJP, Amsterdam
COA Groningen
Commercieele Club Groningen
Coöperatie Sterke Musea Groningen (U.A.), Sappemeer
Cultuurcentrum het Hogeland, Bedum
Cultuurcoaches VRIJDAG, Groningen
Cultuurhuis De Klinker, Winschoten
Cultuurloket Digital, Amsterdam
De Theefabriek, Houwerzijl
Discriminatie Meldpunt Groningen
Drents Museum, Assen
ELJA Foundation, Laren
Erfgoedpartners, Groningen
Eurosonic Noorderslag, Groningen
Forum Groningen
Fries Museum, Leeuwarden
GRID Grafisch Museum, Groningen
Gastvrij Groningen
Gemeente Groningen
Groninger Architectuurmaand (GRAM)
Groningen City Club
Groningen Seaports, Delfzijl
Groninger Archieven
Groninger Kerken
Hanzehogeschool, Groningen
Hooghoudt, Groningen
Humanitas, Groningen
IMC Weekendschool, Groningen
Iconic Houses Foundation, Utrecht
IKEA Nederland, Haarlem
Impact Centre Erasmus (ICE), Rotterdam
Into Nature, Groningen
JINC, Groningen
Jonge Harten, Groningen
Koninklijke Theodorus Niemeyer BV, Groningen
Kunstbende, Groningen
Kunstcentrum ‘t Clockhuys, Haren
Kunstenschool, Stadskanaal

Kunsthandel Richard ter Borg, Groningen
Kunstpunt, Groningen
KunstwerkT, Stadskanaal
Königliche Porzellan Manufaktur Nymphenburg, München
Leger des Heils
Marketing Groningen, Groningen
Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam
Museum Borg Verhildersum, Leens
Museum De Buitenplaats, Eelde
Museum Menkemaborg, Uithuizen
Museum Möhlmann, Appingedam
Museum Nienoord, Leek
Museum Westerwolde (MOW), Bellingwolde
Museum aan de A, Groningen
Museumvereniging, Amsterdam
MuzeeAquarium, Delfzijl
NAIS, Groningen
NBTC, Amsterdam
NHL Stenden
NITE, Groningen
NN Kunstfestival
NP3, Groningen
Nederlandse Museumvereniging, Amsterdam
Nederlandse Spoorwegen
Noord Nederlands Trein- en Trammuseum, Zuidbroek
Noorderlicht, Groningen
Noorderlink, Groningen
Noorderpoort, Groningen
Noorderzon, Groningen
Noordstaat, Groningen
NPO Radio 3FM
Oogvereniging, Groningen
Paradiso, Amsterdam
Pop Groningen
Prins Claus Conservatorium, Groningen
Provincie Groningen
RHC Groninger Archieven, Groningen
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Rijksmuseum, Amsterdam
Rijksuniversiteit Groningen
SPOT, Groningen
Samenwerking Rijk Noord, Groningen
Singer Laren
Stichting Anders, Sliedrecht
Stichting De Ploeg, Groningen
Stichting De Vrolijkheid, Amsterdam
Stichting Folkingestraat Synagoge, Groningen
Stichting IVAK, EemsdeltaStichting Kunst en Cultuur, Assen en Groningen
Stichting Meer Hoornsemeer, Groningen

SAMENWERKINGSPARTNERS

Stichting Mooie Wijken, Groningen
Stichting Pittig gekruid, Groningen
Stichting WelMobiel, Groningen
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Rotterdam
Storyworld, Groningen
Studio Maarten Baas, 's-Hertogenbosch
Terra College, Groningen
Terug naar het begin, Appingedam
The Young Collectors Circle, Amsterdam
Teuntje de Slak, Groningen
USVA, Groningen
Universal Music, Hilversum
Universitair Medisch Centrum Groningen
Universiteit Utrecht, Utrecht
Universiteitsbibliotheek Groningen
Universiteitsmuseum Groningen
VRIJDAG, Groningen
Van Gogh Museum, Amsterdam
Veenkoloniaal Museum, Veendam
Vereniging Rembrandt, Den Haag
Vereniging Stad en Lande, Groningen
Vermaat Groep, IJsselstein
Victory Museum, Grootegast
Visserijmuseum, Zoutkamp
VriendenLoterij, Amsterdam
Vrije Academie, Amsterdam
WerkPro, Groningen
WIJ teams, Groningen
Wijkmakers, Groningen
De Zuidwester, buurtkrant Groningen-Zuid

COLLECTIES

ZICHTBAARHEID

Van vroegmiddeleeuwse aardewerken gebruiksvoorwerpen tot 3D-geprinte jurken van ontwerper Iris van Herpen: de collectie van het Groninger Museum bestaat uit een bijzondere verscheidenheid aan objecten. Dat maakt deze voor een grote groep mensen, musea en instellingen interessant om te bekijken, onderzoeken en lenen, maar tegelijkertijd is een groot deel onzichtbaar voor het publiek. Vandaar dat het Groninger Museum er alles aan doet om de zichtbaarheid van de collectie te vergroten. In 2024 werkten medewerkers van de afdeling Collecties daarom onder andere gestaag verder aan de digitale ontsluiting van de collectie.

Digitale ontsluiting

Om de zichtbaarheid van de collectie van het Groninger Museum te vergroten, werken onze collectiemedewerkers al een aantal jaren hard aan de registratie en fotografie van alle objecten die het museum rijk is. Deze collectie bestaat uit ongeveer 60.000 stukken.

Dat harde werken resulteerde afgelopen jaar in de lancering van het online collectieplatform. In deze collectiedatabank, te vinden op de website van het Groninger Museum, kan iedereen de collectie online doorzoeken met behulp van kunstmatige intelligentie (AI). Hoewel de informatie die bij de objecten te vinden is niet altijd volledig of correct is, wordt dit stapsgewijs aangevuld, gewijzigd en uitgebreid naarmate de collectie groeit en de kennis erover toeneemt.

Naast inschrijving van nieuwe verwervingen zijn in 2024 veel oude collectiestukken geregistreerd. Objecten die het museum al lange tijd in beheer heeft, maar waarvan geen specifieke informatie als herkomst of een inventarisnummer bekend is, kregen een nieuw nummer. Van de 429 aangemaakte records in ons registratiesysteem Axiell Collections, betreft het maar liefst 158 objecten. Het gaat met name om negentiende-eeuws textiel, maar ook penningen, werk op papier en een enkel schilderij.

De ontsluiting van de collectie prenten en tekeningen is afgelopen jaar niet hervat en wordt per 2025 weer opgepakt. Wel is doorgegaan met de registratie en fotografie van de deelcollectie zilver, munten en penningen. Deze deelcollectie bestaat uit een grote hoeveelheid objecten; het duurt nog een aantal jaren voordat dit is afgerond.

Samen met de medewerkers van Museum Borg Verhildersum in Leens documenteerde onze fotograaf objecten en controleerde een collectiemedewerker deze op de actuele fysieke staat. Daarnaast zocht de afdeling contact met de collega's van de Fraeylemaborg in Slochteren om onze langdurige bruiklenen daar te controleren op conditie en standplaats.

Onderzoek

Het Groninger Museum stimuleert onderzoek naar de collectie, uitgevoerd door eigen medewerkers en externe onderzoekers, ter ondersteuning van tentoonstellingen, publicaties en verwervingen. Zo werd bij de aankoop van de polyhedrale *zonnewijzer* uitgebreid technisch en (kunst)historisch onderzoek verricht, waarbij houtrestauratoren, onderzoekers van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en conservatoren betrokken waren.

RCE onderzocht ook *Lentetuin* van Van Gogh, dat interessante bevindingen opleverde. Microscopisch onderzoek toonde overschilderingen aan, mogelijk op een vernislaag. Het blijft onduidelijk of Van Gogh deze zelf aanbracht of dat ze afkomstig zijn van een vroege restauratie. Dit onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met externe restaurator Marjan de Visser, vormt een voorbereiding op de aanstaande restauratie van het werk.

Een ander opmerkelijk onderzoek is de promotie van Rika Pause bij RCE, gericht op synthetische organische pigmenten in verf (1908-1955). Met behulp van een XRF-scanner analyseerde zij schilderijen, waaronder werken van De Ploeg-kunstenaars van het Groninger Museum. Ze ontdekte dat het blauwe pigment in *Kirchner in atelier* van Jan Wiegers overeenkomt met een zeldzaam pigment in het *Portret van Jan Wiegers* door Ernst Ludwig Kirchner. Dit wijst op een gedeeld gebruik van materialen en samenwerking in het atelier.

67

OBJECTEN GESCHONKEN AAN
HET GRONINGER MUSEUM

94

AANWINSTEN

12

OBJECTEN AANGEKOCHT DOOR
HET GRONINGER MUSEUM

123

OBJECTEN IN TIJDELIJK BRUIKLEEN GEGEVEN
DOOR HET GRONINGER MUSEUM

Conservering

Een grote verantwoordelijkheid en arbeidsintensieve taak voor onze collectie-medewerkers is het reinigen en toevoegen van een achterkantbescherming voor alle schilderijen die het museum uitleent of gebruikt voor eigen presentaties. Daarnaast worden de nieuw verworven werken op papier door een medewerker gecontroleerd op conditie en in passe-partout gezet.

Afgelopen jaar besteedde het museum veel aandacht aan preventieve conservering in museum en depot. Hierbij zijn de klimaatinstallatiesystemen extra gecontroleerd. In lijn met landelijke museale richtlijnen neemt het museum preventieve maatregelen om achteruitgang en schade aan cultureel erfgoed te voorkomen. Zo wordt lichtschade aan objecten zoveel mogelijk beperkt door lichtgevoelige objecten in het donker op te slaan, deze met minder licht op zaal te presenteren en LED-verlichting te gebruiken. Objectspecifieke maatregelen zoals het verwijderen van vuil dat schadelijk is voor de objecten, of zuurvrij papier gebruiken voor opslag en transport van diverse deelcollecties zoals textiel worden structureel doorgevoerd. Deze maatregelen zijn aan weinig verandering onderhevig, maar kunnen wijzigen als daarover nieuw onderzoek en ontwikkelingen bekend zijn zoals op het gebied van duurzaamheid.

Tot slot is het collectiehulpverleningsplan opnieuw geüpdatet, zijn er prioriteitenlijsten per tentoonstelling en/of locatie opgesteld en zijn intern instructies gegeven aan het collectiehulpverleningsteam en de afdeling Beveiliging over dit plan.

Restauratie

Jaarlijks leent het Groninger Museum veel objecten uit de collectie uit, waarbij restauraties vaak vooraf plaatsvinden. In januari 2024 behandelden externe restaurators Katja van de Braak en Ellen Jansen *Hortisculptuur* (1966) van Ferdi Tajiri-Jansen naar aanleiding van het uitlenen van het object aan het Dordrechts Museum. Het wandsculptuur had oppervlaktevuil, vlekken, handafdrukken en vervormde tentakels. Na grondige reiniging en correctie straalt het werk weer in volle kleuren.

Zuhura Iddi van Restauratieatelier Iddi conserveerde tien moderne en hedendaagse schilderijen uit particuliere bruiklenen. Voor de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen* kwam restaureerde externe restaurator Maikki Kivinen zeven olieverfschetsjes van Franciscus Hermanus Bach.

Jan Zijlstra van RestauL’art herstelde schilderijlijsten voor de tentoonstellingen *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* en *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. Een bijzonder project betrof de originele vergulde lijst van *De Hoge der A met Visbanken te Groningen* (1879) door H.W. Mesdag. Deze meer dan twee meter brede lijst had aanzienlijke schade, zoals open versteknaden en verwaagd bladgoud. Na restauratie oogt de lijst weer harmonieus met het schilderij.

Bruiklenen

Het Groninger Museum ondersteunde in 2024 25 musea en instellingen in binnen- en buitenland met 223 tijdelijk uitgeleende objecten.

TIJDELIJK IN BRUIKLEEN GEGEVEN AAN:

Nationaal
Forum Groningen
Het Nieuwe Instituut, Rotterdam
Keramiekmuseum Princessehof, Leeuwarden
Museum Gorinchem
Museum Gouda
Museum JAN, Amstelveen
Museum Menkemaborg, Uithuizen
Museum Nienoord, Leek
Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam
Museum Van Loon, Amsterdam
Rietveld Paviljoen, Amersfoort
Rijksmuseum Boerhaave, Leiden
Stichting ARTisBook, Groningen
Stichting Streekmuseum Opsterlân, Gorredijk
Textielmuseum Tilburg
Veenkoloniaal Museum, Veendam

Internationaal
Queensland Art Gallery / Gallery of Modern Art (QAGOMA), Brisbane (Australië)
Gallerie Degli Uffizi, Florence (Italië)
Kunstmuseum Ahlen (Duitsland)
Kurpfälzisches Museum Heidelberg (Duitsland)
Neue Nationalgalerie, Berlijn (Duitsland)
Schinkel Pavillon, Berlijn (Duitsland)
Triennale di Milano, Milaan (Italië)
VANDENHOVE Centrum voor Architectuur en Kunst, Gent (België)
Wallraf-Richartz-Museum & Fondation Corboud, Keulen (Duitsland)

LANGDURIG IN BRUIKLEEN GEGEVEN AAN:

Dordrechts Museum
Drents Museum, Assen
Ennemaborg, Midwolda
Fries Museum, Leeuwarden
Fries Scheepvaartmuseum, Sneek
Gemeente Groningen, Dienst Ro/Ez
Gemeentehuis Gemeente Hogeland, Uithuizen
Joods Historisch Museum, Amsterdam
Keramiekmuseum Princessehof, Leeuwarden
Landgoed Fraeylemaborg, Slochteren
Museum Arnhem
Museum Borg Verhildersum, Leens
Museum Klooster Ter Apel
Museum Menkemaborg, Uithuizen
Museum Nienoord, Leek
Museum Stad Appingedam
Museum W, Weert
Museum Wierdenland, Ezinge
Nationaal Militair Museum, Soest
Openluchtmuseum Het Hoogeland, Warffum
Protestantse Gemeente Kantens, Stitswerd
Provincie Groningen
Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
Stichting Musea Heiligerlee
Stichting Oude Groninger Kerken, Groningen
Universiteitsmuseum Groningen
Veenkoloniaal Museum, Veendam
Vestingmuseum Bourtange

NIEUWE ONDERZOEKSRÉSULTATEN VAN GOGHS *LENTETUIN*

Uit onderzoek naar *Lentetuin, de pastorietaal te Nuenen in het voorjaar* (1884) van Vincent van Gogh blijkt dat er een aantal beschadigingen zijn als gevolg van de diefstal van het werk. Ook toont het onderzoek nieuwe ontdekkingen. Het is hoogstwaarschijnlijk door Van Gogh geschilderd op linnen, genageld op een raamwerk. In een nog later stadium is het op een paneel geplakt. Van Gogh begon het werk oorspronkelijk als wintertuin, maar het werd uiteindelijk een lentetuin.

In 2020 werd *Lentetuin* van Vincent van Gogh gestolen uit Museum Singer Laren, dat het toen in bruikleen had van ons. Tot grote vreugde kwam het kunstwerk dankzij de inspanningen van kunstdetective Arthur Brand in 2023 weer boven water. In Depot Boijmans Van

Beuningen deed extern restaurator Marjan de Visser begin van het jaar onderzoek naar het werk. Zij maakte hierbij onder andere gebruik van speciale röntgenfoto's die in het Van Gogh Museum werden gemaakt.

Het schilderij was vanaf 29 maart 2024 voor het eerst weer te zien in het Groninger Museum, als hoogtepunt in *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*. In deze tentoonstelling konden de voor- en achterkant van het werk worden bekeken. Het werd getoond in niet-herstelde staat, met de beschadigingen van de diefstal nog zichtbaar. Stripeteenaar Barbara Stok vertelde het verhaal van de reis van het schilderij op de muren van het museum; van het atelier in Nuenen tot de terugkomst in een IKEA-tas.

AANWINSTEN, LANGDURIGE BRUIKLENEN EN GERETOURNEERDE OBJECTEN

BEELDHOUWWERK
ARCH CONNELLY (1950-1993)
<i>Hotlips</i> , 1987-1987, hout, textielmaterialen, spiegelglas, 32 cm x 29 cm x 4.5 cm, schenking van een anonieme schenker, 2024.0367
FREDERIK ENGEL JELTSEMA (1879-1971)
- <i>Jakob Kraus</i> , 1913, gips, 60 cm x 50 cm, aankoop, 2024.0111
ONBEKEND
R. A. de Boer (<i>voormalig directeur van het Luxor Theater te Groningen</i>), 1927, messing, 34 cm x 23.5 cm, aankoop, 2024.0270
JOOST VAN DEN TOORN (1954)
<i>Friends</i> , 2000, brons, 19.5 cm x 28 cm x 17 cm, 2024.0359
<i>Going home</i> , 2000, brons, 47.5 cm x 26 cm x 26 cm, 2024.0361
<i>Holy Smoke</i> , 1987, hout, kunststof, 83 cm x 48 cm x 13 cm, 2024.0360
<i>Mist in the morning mountains</i> , 1989, brons, kunststof, 54 cm x 38cm x 16.5 cm, 2024.0362
<i>Ice scream (A)</i> , <i>James Brown (B)</i> , <i>Masker (C)</i> (<i>uit de serie Maskers</i>), 1986, hout, metaal, kunststof, 58 cm x 26 cm x 3.3 cm en 41 cm x 27 cm, 2024.0363
2024.0359 t/m 2024.0363 zijn schenkingen van een anonieme schenker
RHONDA ZWILLINGER (1950)
Z.t., 1986, olieverf, hardboard, hout, 60 cm x 74 cm x 8.5 cm, 2024.0364
<i>Chalice</i> , 1988, glas, kunststof, pailletten, 16.5 cm x 15.5 cm x 16 cm, 2024.0365
<i>Fountain</i> , 1988, kunststof, pailletten, silicone, 48 cm x 17.5 cm x 17.5 cm, 2024.0366
2024.0364 t/m 2024.0366 zijn schenkingen van een anonieme schenker

DOCUMENTATIE
ANNE S. DE BLÉCOURT (1873-1940)
<i>Fivelgoër landleven</i> , 1901, papier, inkt, 21.4 cm, schenking van de heer A. van der Lem, 2024.0376
HENDRIK WIJDEVELD (1885-1987)
<i>Wendingen</i> , maandblad voor bouwen en sieren, jaargang 1 tot en met jaargang 12, 1918-1931, inkt, papier, 33 cm x 33 cm, schenking van de heer W.R.H. Koops, 2024.0256 t/m 2024.0267
JAN WIEGERS (1893-1959) (toegeschreven aan)
<i>Etsplaat</i> , 1924, zink, 25 cm x 20 cm, schenking van Kunsthandel/Galerie Richard ter Borg 2024.0053
GEBRUIKSVOORWERPEN
ONBEKEND
<i>Asemmer of vuilnisemmer gemeente Groningen</i> , 1946, ijzer, zink, 64 cm x 42 cm schenking van de heer E. Knol, 2024.0051
<i>Gereedschapskist van Willem Valk</i> , circa 1920-1950, hout, metaalbeslag, 26 cm x 87.2 x 42 cm, aankoop, 2024.0269
GLASWERK
DALE CHIHULY (1941)
<i>Rotolo</i> 76, 2016, glas, 91.4 cm x 58.4 cm x 40.7 cm, schenking van Dale en Leslie Chihuly ter ere van Andreas Blühm, directeur van het Groninger Museum 2012-2024, 2024.0407
GRAFISCHE VORMGEVING
STICHTING DE ZAAK
<i>Zeven posters van Stichting De Zaak</i> , 1986-1987, inkt, papier, 60 cm x 42 cm en 119 cm x 84 cm, schenking van Antiquariaat Berger en de Vries, 2024.0273

HISTORISCHE VOORWERPEN
JAN DE RIJK (1661-1738, voor of in)
<i>Polyhedrale zonnewijzer Alberda</i> , 1700, hout, metaal, 290 cm x 134 cm x 100 cm, aankoop, 2024.0374
Aankoop mede mogelijk gemaakt door de steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Groninger Fonds en haar Molenaar-de Boer Fonds), het Mondriaan Fonds, J.A.J. Maan-Vellinga, de Emmaplein Foundation, de Groninger Museum Salon, de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, Alex Heukers en Jan 't Hooft
ONBEKEND
<i>Miniatuur kruidenierswinkel</i> , 1830-1840, hout, verf, 103 cm x 120 cm x 62 cm, schenking van mevrouw C. Sinninghe Damsté, 2024.0110
OOSTERSE KERAMIEK
ONBEKEND
<i>Bord afkomstig uit het scheepswrak Wanli</i> , circa 1630, porselein, Ø 22 cm, 2024.0302
<i>Bord</i> (misbaksel) afkomstig uit het scheepswrak Wanli, circa 1630, porselein, Ø 22 cm, 2024.0303
<i>Fragment van een bord</i> , circa 1630, porselein, Ø 18.5 cm, 2024.0304
<i>Fragment van een kop met twee oren</i> , circa 1630, porselein, Ø 4 cm, hoogte 8.2 cm, 2024.0305
2024.0302 t/m 2024.0305 zijn schenkingen van de heer S. Ostkamp
<i>Theepot</i> , circa 1700, steengoed, 11 x 16 cm, schenking van mevrouw A. Kremer-Admiraal, 2024.0379
<i>Kom</i> , circa 1680-1700, porselein, Ø 17 cm, schenking van de Groninger Museum Salon ter ere van Christiaan Jörg, oud-conservator van het Groninger Museum van 1978-2003, 2024.0406

KUNSTENAARSBOEKEN
HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)
<i>The Camp Magazine</i> , nr. 16, juli 1916 (G-20), papier, inkt, 24.2 cm x 15.7 cm, 2024.0127
<i>The Camp Magazine</i> , nr. 10, januari 1916 (G-20), papier, inkt, 24 cm x 16.2 cm, 2024.0128
2024.0127 en 2024.0128 zijn schenkingen van de heer K. Allan
MUNTEN EN PENNINGEN
ONBEKEND
<i>Beloningspenning Studenten 1672 (piedfort)</i> , 1672, zilver, Ø 4.9 cm, 2024.0198
<i>Penning ter ere van Carel Rabenhaupt</i> , 1672, zilver, Ø 4.9 cm, 2024.0199
2024.0198 en 2024.0199 zijn schenkingen van de heer W. Hoekstra
<i>Proefdruk gedenkpenning uitgereikt aan leden studentencompagnie na beëindiging beleg 1672</i> , koper, Ø 5 cm, schenking van Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, 2024.0429
SCHILDERIJEN
JAN ALTINK (1885-1971)
<i>Vroeg voorjaar</i> , 1918-1920, olieverf, canvas, 15.9 cm x 24.1 cm, schenking van de heer W.F.A. Reinders, 2024.0194
JOHANNES WARNARDUS BILDERS (1811-1890)
<i>Omgeving Vlagtwedde</i> , 1883-1883, olieverf, canvas, 64.5 cm x 104 cm, schenking van de heer B.J. Harding, 2024.0412
JACOB BRUGGINK (1801-1855)
<i>Omgeving Vlagtwedde</i> , 1847, olieverf, canvas, 32 cm x 41.5 cm, schenking van de heer B.J. Harding, 2024.0411
ARCH CONNELLY (1950-1993)
<i>Donyale Luna</i> , 1989-1989, fluweel, glitter, hout, 107 cm x 92 cm, schenking van een anonieme schenker, 2024.0358
OTTO EERELMAN (1839-1926)
<i>Arnhem in de sneeuw</i> , 1907, olieverf, canvas, 90 cm x 130 cm, schenking van de heer J. Strating, 2024.0400
EKKE ABEL KLEIMA (1899-1958)
<i>Portret van Petra Selma Cohen</i> , 1940, olieverf, canvas, 80 cm x 60.5 cm, langdurig bruikleen van Stichting De Ploeg, 2024.0123
TON MARS (1950)
<i>Continent I (Eurasia)</i> <i>MIAKHA</i> , 2005, olieverf, canvas, hout, 32 cm x 24 cm x 10 cm,

diptiek 32 cm x 48.5 cm, 2024.0404
<i>Continent II (Africa)</i> <i>NNGWE</i> , 1999, olieverf, canvas, hout, 24 cm x 32 cm x 10 cm, diptiek 24 cm x 64.5 cm, 2024.0403
<i>Continent III (America)</i> <i>TS’ILK’EY</i> , 2020, olieverf, canvas, hout, 28 cm x 28 cm x 10 cm, diptiek 28 cm x 56.5 cm, 2024.0405
2024.0403 t/m 2024.0405 zijn schenkingen van Ton Mars
ALIDA JANTINA POTT (1888-1931)
<i>Zon</i> , 1918 aquarelverf, papier, 17.2 cm x 12.2 cm, schenking van de heer W.F.A. Reinders, 2024.0195
TEKENINGEN, AQUARELLEN, GOUACHES EN PRENTEN
TACO MESDAG (1829-1902)
<i>Winter in Vries (voorstudie)</i> , circa 1872-1902, krijt, papier, 22.4 cm x 25.7 cm, schenking van de heer J. en mevrouw M. Nekkers, 2024.0107
ALIDA JANTINA POTT (1888-1931)
<i>Meisje lezend op een stoel</i> , inkt, papier, 12 cm x 9 cm, circa 1908-1931, schenking van mevrouw M. Martens, 2024.0052
TEXTIEL
ONBEKEND
<i>Palempore met het familiewapen Sichterman</i> , circa 1720-1744, sits, 390 cm x 280 cm, schenking van anonieme schenkers, 2024.0420
HELENA JOHANNA SLUITER (1891-1946)
<i>Handwerktechnieklap</i> , 1905, diverse stoffen, 743 cm x 27.3 cm, schenking van de heer R. en mevrouw H. Fagel, 2024.0268
VORMGEVING
THOMAS LANIGAN-SCHMIDT (1948)
<i>Untitled (TLS-0526)</i> , 1976-1989, aluminium en aluminiumlegering, nietjes, 34.5 cm x 13.5 cm, 2024.0368
<i>Untitled (TLS-0536)</i> , 1976-1989, aluminium en aluminiumlegering, verf, papier, 34 cm x 29.5 cm x 6 cm, 2024.0369
<i>Untitled (TLS-0538)</i> , 1976-1989, aluminium en aluminiumlegering, verf, nietjes, 34 cm x 28.5 cm x 6 cm, 2024.0370
<i>Untitled (TLS-0539)</i> , 1976-1989, aluminium en aluminiumlegering, verf, nietjes, 34.5 cm x 28.5 cm x 6.5 cm, 2024.0371
<i>Untitled (TLS-0540)</i> , 1976-1989, aluminium en aluminiumlegering, verf, nietjes, 34 cm x 28.5 cm x 6 cm, 2024.0372
2024.0368 t/m 2024.0372 zijn schenkingen van een anonieme schenker

WESTERSE KERAMIEK
ONBEKEND
<i>Ajour schoteltje met afbeelding van het Noorderplantsoen Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, Ø 12.5 cm, 2024.0423
<i>Ajour schoteltje met afbeelding van het Harmoniegebouw Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, Ø 18 cm, 2024.0424
<i>Porseleinen mandje met afbeelding van de Martinitoren Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, 11 cm x 11 cm x 7 cm, 2024, 0425
<i>Porseleinen schoen met afbeelding van de Martinitoren Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, 9 cm x 9.5 cm x 2.5 cm, 2024.0426
<i>Bord met afbeelding van de Martinitoren Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, Ø 18.3 cm, 2024.0427
<i>Bord met afbeelding van het hoofdstation Groningen</i> , circa 1920-1930, porselein, Ø 18.3 cm, 2024.0428
PLATEELBAKKERIJ ZUID-HOLLAND
<i>Asbak Jan Smit Sigaren Groningen 1902-nov 1927</i> , 1935, aardewerk, Ø 15,5 cm, 2024.0422
2024.0422 t/m 2024.0428 zijn schenkingen van de heer E. Knol
ROYAL GOEDEWAAGEN
Herdenkingsbord 25 jaar Koningin Wilhelmina, 1923, keramiek, Ø 23 cm, schenking van Egge Knol ter ere van Andreas Blühm, directeur van het Groninger Museum 2012-2024, 2024.0417
ZILVERWERK
FOURNIER
<i>Oostzeelepel met gravure</i> , 1800-1900, zilver, 26.5 cm, 2024.0204
CHRISTOPH BARTHOLD KNUTH (1787-1864)
<i>Twee Oostzeelepels voorzien van floraal motief</i> , 1848, zilver, 21 cm, 2024.0200
<i>Oostzeelepel met floraal motief</i> , 1840, zilver, 21.7 cm, 2024.0203
ONBEKEND
<i>Oostzeelepel met floraal motief</i> , 1840, zilver, 22 cm, 2024.0201
<i>Oostzeelepel met tweemastzeilschip</i> , 1871, zilver, 21.5 cm, 2024.0202
2024.0200 tot en met 2024.0204 zijn schenkingen van de heer A. Flonk

Langdurige bruiklenen

GEMEENTE GRONINGEN

SCHILDERIJEN

ALLAERT VAN EVERDINGEN
(voor 1621-1675)

Berglandschap, circa 1640-1675, olieverf, canvas, 115 x 140 cm, 2024.0421

2024.0421 is jarenlang in bewaargeving geweest van het Groninger Museum voordat het dit jaar in langdurig bruikleen werd gegeven door de gemeente Groningen.

RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED

OOSTERSE KERAMIEK

ONBEKEND

Pot, circa 1644-1661, porselein, glazuur, hoogte 37.9 cm, Ø 21 cm, 2024.0226

Schotel, circa 1662-1722, porselein, glazuur, Ø 37 cm, 2024.0227

Kan, circa 1640, porselein, hoogte 22.4 cm, 2024.0228

Schotel, circa 1662-1722, porselein, glazuur, Ø 37.8 cm, 2024.0229

Schotel, circa 1662-1722, porselein, Ø 33.2 cm, 2024.0230

Schotel, circa 1662-1722, porselein, glazuur, Ø 40.5 cm, 2024.0231

Schotel, circa 1662-1722, porselein, Ø 41 cm, 2024.0232

Vaas, circa 1662-1722, porselein, glazuur, hoogte 45.5 cm, 2024.0233

Dekselpot, circa 1662-1722, porselein, hoogte 78.6 cm, 2024.0234

2024.0226 tot en met 2024.0234 zijn schenkingen van de erven van dhr. K.R. Dijkhuizen aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en in langdurig bruikleen gegeven aan het Groninger Museum.

STICHTING ANDERS

In 2024 is veel Oosters keramiek verworven door Stichting Anders en in langdurig bruikleen gegeven aan het Groninger Museum. De objectregistratie wordt gedaan door Hester Valckenier Kips, een externe medewerker van Stichting Anders.

STICHTING DE PLOEG

SCHILDERIJEN

JAN ALTINK
(1885-1971)

Blauwe kar bij Blauwborgje, 1923, olieverf, canvas, 78 cm x 65.8 cm, 2024.0122

Portret van Nelly Altink-Hubbeling, 1928-1930, olieverf, canvas, 40.8 cm x 28.5 cm, 2024.0124

De hooiers, 1925, was/olieverf, canvas, 80 cm x 100 cm, 2024.0373

JAN GERRIT JORDENS
(1883-1962)

Portret van Coosje Jordens (recto), Dorp in de Ardennen (verso), 1930, olieverf, houtvezelplank, 77.7 cm x 60.3 cm, 2024.0121

Geretourneerde objecten

ARCHITECTURALE ELEMENTEN

ONBEKEND

Vijf fragmenten van raaml ijsten, circa 1300-1400, aardewerk, diverse afmetingen, 1928.0470

Haardsteen met een gekroonde man, circa 1300-1400, aardewerk, circa 13 cm x 9 cm x 4.5 cm, 1928.0473

Fragment van een olielamp (Aduard), circa 1300-1400, terracotta, 8.5 cm x 11.5 cm, 1928.0474

Geschonden bakje met oor (Aduard), circa 1300-1400, aardewerk, 5.5 cm x 14.5 cm, 1928.0475

Fragment van een profiell ijst (Aduard), circa 1300-1400, aardewerk, 16 cm x 20 cm x 9 cm, 1928.0476.A

Fragment van een profiell ijst (Aduard), circa 1300-1400, aardewerk, afmetingen onbekend, 1928.0476.B

Twee fragmenten van een kapiteel met zetsteen (Aduard), circa 1300-1400, aardewerk, 22 cm x 15 cm x 9 cm en 23 cm x 16 cm, 1928.0477

Bakstenen siertegel met letter T (Aduard), circa 1300-1400, roodbakkend steengoed, 15 cm x 15 cm x 7.5 cm, 1928.0479.A

Bakstenen siertegel met letter R (Aduard), circa 1300-1400, roodbakkend steengoed, 12 cm x 9 cm x 8 cm, 1928.0479.B

Geschonden komfoor (Aduard), circa 1300-1400, aardewerk, 8.5 cm x 19 cm x 9.5 cm, 1928.0480

Drie fragmenten van deurbeslag, circa 1300-1400, koper, 7 cm x 9 cm, 7 cm x 5.5 cm en 7 cm, 1928.0484

TEXTIEL

ONBEKEND

Landschapsverdure met soldaten die een vrouw aanvallen, 1650, wol, zijde, 340 cm x 260 cm, 2023.0227

1928.0470, 1928.0473 tot en met 1928.0477, 1928.0479-1928.0480, 1928.0484 en 2023.0227 zijn na einde langdurig bruikleen geretourneerd aan de eigenaar; Rijksmuseum Amsterdam.

WESTERSE KERAMIEK

MEISSEN PORZELLAN-MANUFAKTUR

Beeldje van een ketellapper, circa 1740-1750, hoogte 19 cm, einde langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 1953.0081.A

1953.0081.A is als langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed overgegaan naar het Keramiekmuseum Princessehof in Leeuwarden.

WILLEM JANSZ VERSTRAETEN
(c. 1590-1655)

Schaal, circa 1650, Italiaans majolica-aardewerk, Ø 21.5, einde langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 1953.0099

ZÜRICH PORZELLAN- UND FAYENCEMANUFAKTUR

Jongeman staande bij draagkorf en platte ovale mand met eieren, circa 1773, porselein, hoogte 15.5 cm, einde langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 1953.0101.A

Vrouw staande met beide handen op borsthoogte geheven, circa 1773, porselein, hoogte 16.3 cm, einde langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 1953.0101.B

1953.0099 en 1953.0101 A en B zijn door de Restitutiecommissie* aangemerkt als mogelijk roofgoed en na einde langdurig bruikleen geretourneerd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om vervolgens aan de nabestaanden terug te geven.

*Sinds 2001 adviseert de Adviescommissie Restitutieverzoeken Cultuurgoe deren en Tweede Wereldoorlog (kortweg de Restitutiecommissie) over teruggaveverzoeken op het gebied van nazi-roofkunst. Zij brengen advies uit aan de nabestaanden. Naar aanleiding van dergelijke adviezen zijn dit jaar enkele keramieken stukken uit de NK-collectie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geretourneerd aan de nabestaanden. Dit keramiek was sinds 1953 in langdurig bruikleen bij het Groninger Museum.

DRAKEN & DEMONEN
5000 JAAR AZIATISCHE KERAMIEK UIT DE COLLECTIE ANDERS
8-6-2024 T/M 4-1-2026

HOE VAN GOGH NAAR GRONINGEN KWAM
30-11-2024 T/M 5-5-2025

PRESENTATIES

DIVERS EN DICHTBIJ

De presentaties van het Groninger Museum liepen in 2024 uiteen van de speelse, interactieve *Kinderbiënnale* waarin de bezoeker zich kon laten onderdompelen in het thema *A Better Place*, tot het in volle glorie laten zien van onze collectie in *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*, met de verzamelgeschiedenis ter gelegenheid van de viering van ons 150-jarig bestaan. We sloten het jaar af met de bijzondere tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. Het museum kan terugkijken op een mooie, diverse programmering.

The Rolling Stones – Unzipped

30-6-2023 T/M 21-1-2024
OVALE ZAAL OOST, MENDINI 1, MENDINI 0
EN COOP HIMMELB(L)AU PAVILJOEN

The Rolling Stones – Unzipped is de eerste internationale tentoonstelling over de wereldberoemde rockband. De expositie toonde ruim 400 originele objecten uit de verzameling van de Stones. Het museum presenteerde niet alleen instrumenten en stage designs, maar ook zeldzame audiofragmenten, videomateriaal, persoonlijke dagboeken, iconische kostuums, postermateriaal en de albumcovers. Zelfs hun studio en het appartement waar zij woonden in Edith Grove in Londen waren nagebouwd. Bezoekers reisden in de tentoonstelling door de unieke erfenis van de band. De *grande finale* was een unieke driedimensionale ervaring van een optreden van de Stones.

Erwin Olaf

10-10-2023 T/M 23-3-2025
COLLECTIEZAAL 7

Erwin Olaf overleed op 20-9-2023 op 64-jarige leeftijd. Het Groninger Museum is in het bezit van een groot aantal werken van Erwin Olaf. Deze presentatie is een greep uit die collectie. Tot medio 2024 hingen er 11 foto's uit de series *Blacks* (1990), *After Rodin* (2016) en *Chessmen* (1987-1988). In juli 2024 werd er gewisseld en tot 23-3-2025 zijn de series *Mature* (1999) en *Tinkerbell's friends* (1989) te zien.

Joram Krol – Can I Be Me

7-10-2023 T/M 3-3-2024
OVALE ZAAL WEST

In de fotografietentoonstelling *Can I Be Me* staan 116 zwart-wit portretten van Joram Krol centraal. Deze intense portretten van de autodidact zijn ontstaan doordat de kunstenaar zich op het moment van fotograferen probeert te verplaatsen in de leefwereld van de mensen die voor zijn camera staan. Hij maakt geen foto's op verzoek, maar beslist zelf wat hij doet en probeert iets van hemzelf in de beelden te leggen. De tentoonstelling is samengesteld door Andreas Blühm en grafisch ontwerper Rudo Menge.

Nymphenburg x Groninger Museum. Porselein. Kunst. Design.

15-10-2022 T/M 5-5-2024
STARCKPAVILJOEN

In 2022 bestond Porzellan Manufaktur Nymphenburg uit München 275 jaar. Het bedrijf staat bekend om zijn hoge kwaliteit porselein. De manufactuur werkte herhaaldelijk samen met eigentijdse kunstenaars waardoor zij innovatief is gebleven. De samenstellers van de tentoonstelling, John Veldkamp en Marieke van Loenhout, maakten uiterst fascinerende combinaties met werken uit de uiteenlopende collectie van het Groninger Museum en het bijzondere porselein van Nymphenburg. Het naast elkaar plaatsen van deze objecten waarin onder andere mythologie, vanitas, natuur en verre culturen centraal staan, zorgt voor visueel interessante kruisbestuivingen. Het benadrukken van het ambacht van het porselein krijgt in de tentoonstelling een centrale rol.

PRESENTATIES
DIVERS EN DICHTBIJ

De Kinderbiënnale –
A Better Place

9-3-2024 T/M 3-11-2024
MENDINI O EN COOP HIMMELB(L)AU
PAVILJOEN

De *Kinderbiënnale* was een grote interactieve kunsttentoonstelling door kunstenaars en kinderen, en voor iedereen. Twee werken waren overgenomen van de *Children’s Biennale 2023* uit Singapore: *Tide* van Wang Ruobing en *Head/Home* van Isabel & Alfredo Aquilizan. De overige kunstwerken waren van Nederlandse kunstenaars met een grote focus op Groningen. Elk kunstwerk daagde uit om mee te doen, te ontdekken of iets te veranderen en vooral na te denken over het overkoppelende thema *A Better Place*. Het Groninger Museum werkte samen met 60 kinderambassadeurs uit de regio. De tentoonstelling werd samengesteld door Ellis Hendriksen.

Groninger Museum 150 jaar –
Behind the Scenes

29-3-2024 T/M 27-10-2024
OVALE ZAAL OOST

Het Groninger Museum ontstond ruim 150 jaar geleden in een kamertje van het Groningse provinciehuis. Toen was dit nog een kleine collectie met allerlei ‘rariteiten’. In 1894 opende het Groninger Museum van Provinciale Oudheden haar deuren aan de Praediniussingel. Wat komt er allemaal kijken bij het opzetten van een tentoonstelling? Hoe komt een collectie tot stand en hoe worden kunstwerken geconserveerd? Hoe worden ze vervoerd en hoe wordt dit gepresenteerd in het museum? In de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* krijg je een blik achter de schermen van het museum. De tentoonstelling werd samengesteld door Andreas Blühm en Marlon Steensma.

Groninger Museum 150 jaar –
Behind the Scenes

29-3-2024 T/M 15-6-2025
MENDINI -1

Naast *Lentetuin* van Vincent van Gogh zijn veel meer mooie collectiestukken te zien, van onder meer Anton Corbijn, Iris van Herpen, Jeff Koons, Alessandro Mendini, Odilon Redon en Peter Paul Rubens.

Wandkleden

13-4-2024 T/M 15-9-2024
OVALE ZAAL WEST

In de Ovale zaal west waren twee nieuwe aanwinsten te zien. Het waren twee wandkleden van verschillende kunstenaars: *Baletto Geometrico* van Andrea Branzi (1980) en *Radical Furniture for Radical Times* van Koen Taselaar (2019). De tentoonstelling toont ook abstracte wandkleden van Peter Struycken en Wobbe Alkema. De tentoonstelling werd samengesteld door Ruud Schenk.

Milan Kunc

25-4-2024 T/M 23-2-2025
COLLECTIEZAAL 5

Kunstenaar Milan Kunc is bekend om het gebruik van humor en ironie in zijn werk. Hij combineert verrassende figuren en voorwerpen, waarvan het onderlinge verband niet altijd duidelijk is. Zijn kunst bevat vaak felle kleuren en levendige composities, met een satirische kijk op de samenleving. De werken in Collectiezaal 5 waren aan het museum geschonken door Jan van Adrichem en Martijn van Nieuwenhuyzen.

Draken & Demonen – 5000
jaar Aziatische keramiek uit
de Collectie Anders

8-6-2024 T/M JANUARI 2026
STARCK PAVILJOEN

Hoogtepunten uit de Aziatische keramiekcollectie van Georges Anders en Netty Bucher worden getoond. Elk object vertelt iets over de beleavingswereld, dagelijkse gewoonten en rituelen in Aziatische culturen. De tentoonstelling is samengesteld door junior conservator Lecong Zhou in samenwerking met registrar Marieke van Loenhout.

De Vier Jaargetijden

21-9-2024 T/M 23-3-2025
OVALE ZAAL WEST

De serie vazen *De Vier Jaargetijden* is ontworpen door vooraanstaande ontwerpers uit Milaan. Alessandro Mendini ontwierp de lentevaas. De overige vazen zijn vervaardigd door Cor Unum. De vazen zijn door conservator Ruud Schenk gecombineerd met schilderijen uit de museumcollectie.

Hoe Van Gogh naar Groningen
kwam

30-11-2024 T/M 5-5-2025
MENDINI O EN OVALE ZAAL OOST

De tentoonstelling vertelt het verhaal van eigenzinnige Groningers en ondernemende studenten die moderne kunst naar het Noorden brachten. Het werk van Vincent van Gogh staat centraal, evenals het werk van onder anderen Jan Toorop en Henri de Toulouse-Lautrec. De tentoonstelling is geïnitieerd door gastconservator Mariëtta Jansen en kwam tot stand in samenwerking met projectleider en co-conservator Belle de Rode. Bij de tentoonstelling is een catalogus gepubliceerd, uitgegeven door Wbooks.

Maggi Giles

08-05-2023 T/M 08-03-2024
INFO CENTER

In de vitrines in het Info Center stonden drie keramische plastieken van kunstenaar Maggi Giles centraal. Zij besloot in 1965 om in Nederland te gaan wonen en kwam in contact met Karel Appel, die haar werk omschreef als: “speelgoed van ceramique voor grote mensen ...”. Appel maakt de directeur van het Stedelijk Museum attent op haar werk. In het Groninger Museum krijgt ze in 1972 haar eerste solotentoonstelling en worden de drie getoonde objecten aangekocht.

Spelletjes

09-03-2024 T/M 12-01-2025

Spelletjes zijn van alle tijden. In de vitrines van het Info Center kun je er een aantal bekijken. Deze traditionele bord- en kaartspelletjes zijn onderdeel van de historische collectie van het Groninger Museum. De tentoonstelling is samengesteld in het kader van *De Kinderbiënnale*.

Chinees porselein, een
selectie uit de collectie van
Mr. K.R. Dijkhuizen

03-10-2024 T/M ONBEKEND
AANWINSTENWAND

De hier getoonde selectie van Chinees porselein is onderdeel van de schenking van Mr. K.R. Dijkhuizen, oud-notaris in Groningen. Hij was een fervent verzamelaar met oog voor kwaliteit. De vier objecten uit de Qing-dynastie zijn een mooie toevoeging op de deelcollectie Oosterse keramiek van het Groninger Museum.

NPO 3FM:
Tussen Kunst & Niets

12-6-2024 T/M 2-10-2024
COLLECTIEZAAL 8 EN AANWINSTENWAND

Met de NPO 3FM-actie *Tussen Kunst & Niets* zijn de schilderijen van de winnaars Michelle Temminghoff en Ard Huizinga enkele maanden in het museum te zien geweest. Het schilderij *Colorful Days* van Huizinga hing tussen de schilderijen van kunstenaarsgroep De Ploeg en het kleurrijke schilderij *Time and Space* van Temminghof kreeg een plek tegenover de aanwinstenwand.

Avantgarde in den
Nederlanden - Die
expressionistische
Künstlergruppe De Ploeg

27-1-2024 T/M 2-6-2024
KUNSTMUSEUM IN AHLEN

In de reizende tentoonstelling *Avantgarde in den Nederlanden – Die expressionistische Künstlergruppe De Ploeg* kon het Duitse publiek op vier locaties tussen 2022 en 2024 kennis maken met de kunstschilders van De Ploeg. De laatste locatie, die in 2024 werd aangedaan, was het Kunstmuseum in Ahlen. De reizende tentoonstelling is in nauwe samenwerking met het Groninger Museum samengesteld en was de eerste internationale overzichtstentoonstelling van De Ploeg.

EXTERNE PRESENTATIES
DIVERS EN DICHTBIJH

THUIS

13-4-2024 T/M 14-7-2024
WALL HOUSE #2 GRONINGEN

Drie kunstenaars, Douwe Engels, Maartje Mulder en Marc van Vliet, gaven elk hun invulling aan het begrip *Thuis*. Ze gaven een inkijkje in wat thuis voor hen betekent.

DNA

20-7-2024 T/M 27-10-2024
WALL HOUSE #2 GRONINGEN

Uiterlijke en innerlijke kenmerken liggen opgeslagen in ons DNA. Hoe vertaalt zich dat naar kunst? Met werken van Silvio Zangarini en Richelle Brink.

De Kinderbiënnale

28-5-2024 T/M 3-11-2024
SATELLIET-TENTOONSTELLING IN HET
UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM
GRONINGEN (UMCG)

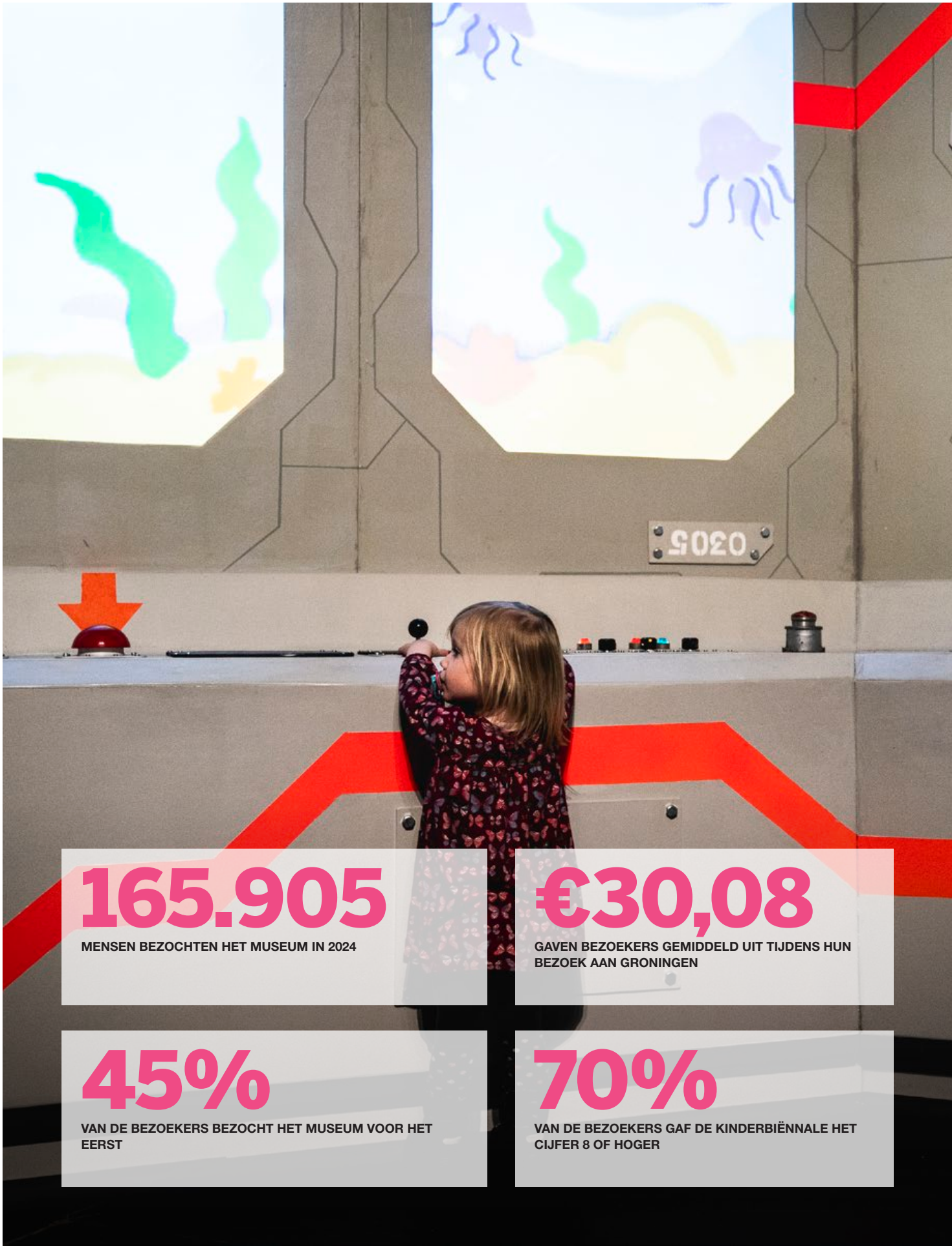
In het UMCG was tijdens *De Kinderbiënnale* een satelliettentoonstelling te zien. Langs een van de hoofdroutes door het ziekenhuis stonden verschillende vitrinekasten waarin werken van kunstenaars van *De Kinderbiënnale* te zien waren. Langs deze route kwamen dagelijks ongeveer 10.000 mensen. Naast dat mensen ter plekke van de kunstwerken konden genieten, was het een prachtig uithangbord voor de tentoonstelling in het museum.

ZELDZAME ZONNEWIJZER AANGEKOCHT

Het Groninger Museum is er met steun van fondsen, sponsors en donateurs in geslaagd om een zeldzame *zonnepijp* uit de achttiende eeuw definitief aan te kopen. Dankzij hen blijft dit Groninger cultureel erfgoed nu behouden voor Nederland en kan het aan iedereen getoond worden. De gedecoreerde *zonnepijp* van bijna 3 meter hoog, gemaakt door kunstenaar Jan de Rijk, is te zien in de zaal met nieuwe aanwinsten van het museum.

De *zonnepijp* stond omstreeks 1700 in een van de Groninger borgen en was eigendom van de familie Alberda. In maart 2024 werd het aangeboden op kunstbeurs TEFAF Maastricht bij de gerenommeerde kunsthandel Kugel uit Parijs. Tot dat moment wist niemand van het bestaan van dit werk af. Het is een prachtige historische aanwinst voor Nederland en in het bijzonder voor de provincie Groningen. Het Groninger Museum bedankt alle fondsen, particulieren en bedrijven die het mogelijk hebben gemaakt dat dit erfgoed hier in Groningen te zien is. De aankoop was niet gelukt zonder de steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Groninger Fonds, haar Molenaar-de Boer Fonds en haar Caius Fonds), het Mondriaan Fonds, J.A.J. Maan-Vellinga, de Emmaplein Foundation, de Groninger Museum Salon, de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, Alex Heukers en Jan 't Hooft.

165.905

MENSEN BEZOCHTEN HET MUSEUM IN 2024

€30,08

GAVEN BEZOEKERS GEMIDDELD UIT TIJDENS HUN
BEZOEK AAN GRONINGEN

45%

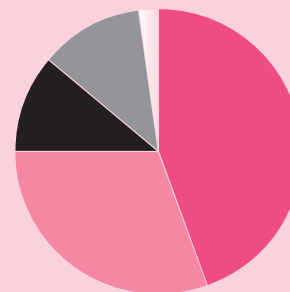
VAN DE BEZOEKERS BEZOCHT HET MUSEUM VOOR HET
EERST

70%

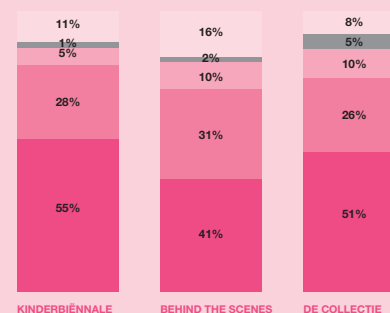
VAN DE BEZOEKERS GAF DE KINDERBIËNNALE HET
CIJFER 8 OF HOGER

- Dit was de eerste keer (45%)
- Eens in de paar jaar (30%)
- Een keer per jaar (11%)
- Twee tot vijf keer per jaar (12%)
- Meer dan vijf keer per jaar (2%)

HOE VAAK BEZOeken MENSEN HET GRONINGER MUSEUM?

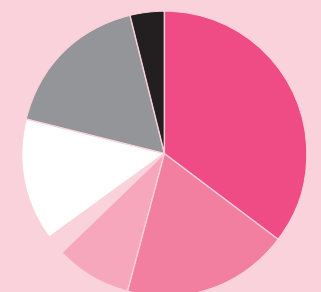

BENT U VAN PLAN OM HET GRONINGER MUSEUM IN DE TOEKOMST NOG WEL EENS TE BEZOeken?

- Zeer zeker
- Waarschijnlijk wel
- Waarschijnlijk niet
- Zeer zeker niet
- Weet niet

COMBINEREN BEZOEKERS EEN BEZOEK AAN HET MUSEUM DEZELFDE DAG MET EEN BEZOEK AAN...?

- Ja, horeca (49%)
- Ja, winkels (26%)
- Ja, vrienden, familiebezoek (12%)
- Ja, zakenbezoek (3%)
- Ja, andere culturele attractie (19%)
- Nee (24%)
- Weet ik nog niet (5%)

Aanleiding

Het Groninger Museum deed in 2024 een publieksonderzoek in de maanden april tot en met oktober. In deze periode waren twee tentoonstellingen te zien: *De Kinderbiënnale – A Better Place* en *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*. Daarnaast deed Het Testlokaal in dezelfde periode onderzoek naar de vaste collectie die het hele jaar door te zien is.

Waardering

De Kinderbiënnale – A Better Place werd, net als de eerste editie van *De Kinderbiënnale*, opnieuw goed ontvangen door het publiek. Het Groninger Museum wordt nu door een overgrote meerderheid van de bezoekers gezien als een museum waar je goed met je kinderen naar toe kunt. Ouders vonden het duidelijk een leuke tentoonstelling voor hun kinderen en waren blij

dat in het museum iets voor kinderen te zien of te doen was. De mogelijkheden tot interactie werden veel genoemd als positief punt aan de tentoonstelling. Van de mensen die speciaal voor een tentoonstelling kwamen, kwamen de meesten voor *De Kinderbiënnale*. Dit in tegenstelling tot *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*, een tentoonstelling waarover bezoekers minder enthousiast waren en het rapportcijfer 7,5 kreeg. Bezoekers hadden meer verwacht van de jubileumtentoonstelling of vonden het te weinig spectaculair.

Opvallend blijft het percentage van bezoekers dat het museum voor het eerst bezoekt: 45 procent, opnieuw relatief hoog. Ook dit jaar wordt door bezoekers spontaan veel positiefs opgemerkt over het gebouw, de kleuren en de inrichting. En ook de medewerkers worden, een uitzondering

daargelaten, geroemd om hun vriendelijkheid en behulpzaamheid. Over het algemeen kunnen we constateren dat een overgrote meerderheid aangeeft waarschijnlijk of zelfs zeker weer terug te komen.

Aanbeveling

Een flink aantal bezoekers gaf aan *De Kinderbiënnale* aan te bevelen aan anderen, waarmee de tentoonstelling in de top 3 van alle tentoonstellingen van de afgelopen acht jaar terechtkomt, vlak achter de eerste editie van *De Kinderbiënnale*. Dat geldt niet voor *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*, met relatief weinig aanraders, hoewel de hoeveelheid afraders ook klein is. In geval van bezoekers jonger dan dertig jaar kwam zelfs bijna de helft van deze groep op aanraden van een ander naar het Groninger Museum.

BEZOEKERS HIGHLIGHTS UIT HET PUBLIEKSONDERZOEK

Wat vinden bezoekers van tentoonstellingen en het Groninger Museum? Waarom komen zij naar het museum? Om antwoord te krijgen op deze en andere vragen liet het museum in 2024 opnieuw publieksonderzoeken uitvoeren door onderzoeksbureau Het Testlokaal.

PARTICIPATIE & EDUCATIE

AANRAKEN, SPELEN, DENKEN EN BEWEGEN

Voor de afdeling Participatie en Educatie was 2024 het jaar van *De Kinderbiënnale*. Het is heel bijzonder en waardevol om een tentoonstelling te organiseren in samenwerking met veel enthousiaste kinder- en jongerenambassadeurs en betrokken kunstenaars.

De Groninger Museum-caravan toerde het hele jaar door stad en provincie Groningen. We ontwikkelden examentrainingen voor het voortgezet onderwijs en verzorgden programma's voor blinde en slechtziende mensen. We gingen door met onze *UNFRAMED* Tours en maakten een flyer met een route over het slavernijverleden door de vaste collectie. Diversiteit en inclusie hadden ook de volle aandacht van het team en we bedachten een nieuw programma, inclusief een audiotour, bij de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*.

De Kinderbiënnale

Afgelopen jaar vond in het Groninger Museum de tweede editie plaats van *De Kinderbiënnale*. Deze keer was het thema *A Better Place*. Binnen dit thema stond de vraag centraal hoe kinderen van hun omgeving en van de wereld een betere plek kunnen maken. De verschillende kunstinstallaties zetten aan tot ideeën hierover. Het concept ontstond zes jaar geleden in de National Gallery in Singapore. In 2021 presenteerde het Groninger Museum de première van *De Kinderbiënnale* in Nederland.

De kern en essentie van *De Kinderbiënnale* bleef in 2024 gelijk: kinderen en jongeren uitdagen om zich te verwonderen in diverse en kleurrijke werken van hedendaagse kunstenaars en samen te participeren en te creëren.

Het was een tentoonstelling vol interactieve, zaalvullende installaties die uitdagen tot aanraken, spelen, denken en bewegen. Deze succesformule tilde het museum deze editie naar een hoger niveau. Daarbij namen we de lessen en ervaringen mee van de eerste

editie, om zo de impact onder alle betrokken deelnemers te vergroten.

Kinderambassadeurs hadden een prominente rol in de programmering, inrichting, advisering, educatie en marketing. Ze leerden middels de participatieprojecten met kunstenaars over kunst en droegen de opgedane kennis en ervaringen over aan klasgenoten en dorp- of wijkbewoners. De groep kinderambassadeurs bestond uit zestig Groningse kinderen tussen 8 en 12 jaar oud. Daarnaast was er een groep van 24 jongerenambassadeurs die de schakel vormden tussen het publiek en de kunstwerken.

Het thema *A Better Place* inspireerde de kunstenaars, kinderen en andere bezoekers en zette hen aan tot nadenken en reflectie. En niet zonder resultaat: de impact onder de betrokken kinder- en jongerenambassadeurs

was groot, het museum won de MuseumKids Award en 104.000 mensen bezochten de tentoonstelling.

Examentrainingen

Het Groninger Museum biedt sinds 2024 examentrainingen aan voor vmbo-, havo- en vwo-leerlingen. Tijdens deze trainingen oefenen de leerlingen beeldbeschouwing en behandelen ze de examenstof aan de hand van kunstwerken uit onze collectie. Het thema van het vmbo-examen was *In Actie!*. Leerlingen dachten na over vragen als: Kun je kunst inzetten om actie te voeren? En wat is de boodschap van kunstenaar Faisel Saro in zijn werk *Keloid*?

Voor havo- en vwo-leerlingen ontwikkelden we twee verschillende examenstijlen: *Kunst Algemeen* en *TeHaTex*. Bij *TeHaTex* duiken leerlingen dieper in de beeldende kunst,

“Door musea lopen is als thuiskomen. De kunstwerken aan de muren zijn geschreven in een bekende taal. Er is geen vertaling voor nodig, deze taal heb ik altijd al gesproken. De oertaal, de moedertong, de kunst.

Laten we naar huis gaan. Laten we elkaar opzoeken in musea en in onze moedertaal spreken. Laten we luisteren naar elkaars dromen. Laten we samen van de wereld *A Better Place* maken.”

- Jongerenambassadeur Tina (16)

9.480

LEERLINGEN UIT HET BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS BEZOCHTEN HET MUSEUM

134

MENSEN DEDEN MEE AAN EEN VAN DE UNFRAMED TOURS

5.234

MENSEN BRACHTEN EEN BEZOEK AAN HET OPEN ATELIER

232

LEERLINGEN KREGEN EEN EXAMENTRAINING

PARTICIPATIE & EDUCATIE

AANRAKEN, SPELEN, DENKEN EN BEWEGEN

bijvoorbeeld met de vraag: Wat is het verschil tussen een ets en een gravure? Bij *Kunst Algemeen* betrekken we ook andere kunstvormen. Zo zagen leerlingen fragmenten uit het theaterstuk *Le Bœuf sur le Toit* en balletvoorstelling *Ballet Mécanique*. Voor alle leerlingen geldt dat ze goed moeten begrijpen wat het verschil is tussen voorstelling en vormgeving, en dat ze flink moeten oefenen met beeldbeschouwing. Daarmee konden ze bij ons actief, en bij échte kunstwerken, aan de slag. De eerste editie van de examentrainingen werd positief ontvangen door zowel leerlingen als docenten. Met hun waardevolle feedback ontwikkelen we het programma steeds verder voor de volgende edities.

UNFRAMED Tours

Onder de titel *UNFRAMED* ontwikkelde het museum in 2024 drie verschillende tours. Deze kunnen gaan over de collectie of over huidige tentoonstellingen, zijn bedoeld als eye opener en ter bewustwording van groepen en het publiek, maar ook als spiegel op de museumcollectie.

- + *UNFRAMED: Queer Tour*: over queer kunstenaars en hun werk en hoe kunstenaars uit de vaste collectie hebben bijgedragen aan het thema queer in kunst en maatschappij. Ook de visie en de identiteit van de bezoeker komen ter sprake.
- + *UNFRAMED: Het slavernijverleden in Groningen*: de aanleiding voor het ontwikkelen van deze tour is de viering van Ketí Koti en om het slavernijverleden van Groningen zichtbaar en bespreekbaar te maken. Deze tour wordt vaak geboekt door het voortgezet onderwijs (vo) en lerarenopleidingen, zoals de opleiding voor geschiedenisdocent. Kunstenaar Faisel Saró, wiens werk *Keloid* op zaal te zien is, betreft leerlingen van het vo bij zijn ervaringsgrond uitsluiting en discriminatie, waarna ze het over hun eigen ervaringen hiermee kunnen hebben.
- + *Vrouwen in de kunst*: over het werk van vrouwelijke kunstenaars en de beeldvorming rondom de vrouwen die door kunstenaars geportretteerd zijn.

Aan studenten van de faculteit Theology and Religious Studies van de Rijksuniversiteit Groningen gaven educatiemedewerkers twee op maat gemaakte rondleidingen met de titel *The sacred image*.

Educatieprogramma Hoe Van Gogh naar Groningen kwam

Voor tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* ontwikkelde het museum een uitgebreid educatieprogramma dat nog tot en met 5 mei 2025 loopt. In de rondleiding leggen we de focus op de kunsthistorische stromingen tijdens Van Goghs leven, die hij deels zelf heeft verkend. De rondleiding is interactief en vraagt ook iets van de creativiteit van de leerlingen. Met uitdagende opdrachten op zaal, onder begeleiding van een museumdocent, onderzoeken de leerlingen wat er komt kijken bij het realiseren van de tentoonstelling. Naast de rondleiding kan er een atelierprogramma worden geboekt.

Bij de informatiebalie van het museum liggen gratis kleurplaten, gemaakt door Groningse illustrator Megan de Vos, die het verhaal vertellen van *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. Ook kunnen bezoekers aan de slag met een opdrachtkaart die hen uitnodigt nog beter te kijken naar de kleuren van de schilderijen. Voor de tentoonstelling ontwikkelde de afdeling ook een audiotour met verdiepende verhalen, die met QR-codes te beluisteren zijn. Een trailer van de audiotour staat als een introductie op de tentoonstelling op *Spotify*. Deze audiotour is gemaakt in samenwerking met *Tapart* en producent Anne de Bruin, met stemmen van Nimuë Walraven (NITE), Teun Swierenga en Mathijs Nijenhuis.

Ontdekkingsruimte en Info Center

In de twee openstaande vitrinekasten van de ontdekkingsruimte konden bezoekers zelf aan de slag met het maken van een museumzaal. Daartegenover richtte de afdeling nieuwe voelvitрины in, waarbij verschillende zintuigen worden aangesproken.

In het kader van *De Kinderbiënnale* deden een aantal technasiumleerlingen een project en startten een onderzoek naar het thema *A Better Place*. De technasiumleerlingen van RSG de Borgen, het Praedinius Gymnasium en het Werkman Stadslyceum gingen aan de slag met het bedenken van een eigen kunstwerk of uitvinding. De beste ideeën en prototypes werden gepresenteerd in het Info Center.

Outreach

ZOMERPROJECT STUDIO MAKY

Onderdeel van *De Kinderbiënnale* in 2024 was het zomerproject in samenwerking met Studio MAKY (Rotterdam). Samen met de partners van WIJ Oosterpark, wijkcentrum Bij Van Houten, VRIJDAG in de Buurt en kinderen en jongeren uit de Oosterparkwijk in Groningen zijn *Guppy* en *Badkat* in een nieuw jasje gestoken. Sinds eind juli dobberen de kunstwerken in de Pioenvijver in de Oosterparkwijk.

PARTICIPATIE & EDUCATIE

TOEGANKELIJKHEID

Een toegankelijk museum voor een breed publiek: in 2024 zette het Groninger Museum en in het bijzonder de afdeling Participatie en Educatie daar verder op in. De aandacht ging in het bijzonder uit naar programma's voor blinden en slechtzienden en de *Groninger Museum Tour* (de caravan die door Groningen trok).

Programma voor blinden en slechtzienden

Het Groninger Museum wil voor iedereen toegankelijk zijn en daarom biedt het voor groepen blinde en slechtziende mensen bij lopende tentoonstellingen een rondleiding op maat aan. We bieden ongeveer twee keer per jaar een rondleiding aan. Er zijn plannen om dit ook bij de vaste collectie te doen.

THE ROLLING STONES – UNZIPPED

De tentoonstelling *The Rolling Stones – Unzipped* was vanwege de muziek heel toegankelijk voor deze doelgroep. Via De Oogvereniging wordt contact gelegd met het museum en een groep samengesteld. De rondleiding startte in het auditorium. Daar lieten we de groep met een verkleinde, driedimensionale versie van het museumgebouw voelen hoe het museum in elkaar zit en dat het uit verschillende delen bestaat. Daarna bezocht de groep de tentoonstelling, waar ze een beschrijving kregen van het appartement van de band in de straat Edith Grove in Londen, waarbij de groep kon visualiseren en raden om welke kamer het ging. Een andere beleving was via stoffen, om zo de kleding van The Stones te laten voelen en beschrijven hoe hun performance op het podium eruitzag. Vervolgens deed de groep *Moves like Jagger*, een korte dansinstructie waarbij Mick Jagger werd geïmiteerd. Ter afsluiting kon de groep in COOP/Himmel(l)au een concert beluisteren.

GRONINGER MUSEUM 150 JAAR – BEHIND THE SCENES

Startpunt van het bezoek aan de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* was opnieuw het museumgebouw, omdat dit ook onderwerp van de tentoonstelling was. Het schilderij *Lentetuin* van Vincent van Gogh is een centraal werk in de tentoonstelling, waaraan veel verhalen zitten. Het schilderij is besproken door

middel van een *step inside* oefening met geuren. Daarbij zijn fragmenten uit een brief van Van Gogh voorgelezen. Andere tools die de afdeling gebruikte waren uitgeknipte vormen uit vilt en acrylsheets om de kunst van Tord Boontje en Iris van Herpen met elkaar te kunnen vergelijken. Daarna was er een discussie over de functionaliteit van kunst naar aanleiding van de *Proust*-stoel van Alessandro Mendini en *Christ and the lamb* van Jeff Koons.

Het viel museumdocenten op dat de groepen vaker musea bezoeken, omdat de deelnemers al veel wisten en kritische vragen stelden. De conclusie van de afdeling is dat de rondleidingen goed aanslaan bij de doelgroep en dat ze duidelijk meerwaarde hebben.

GRONINGER MUSEUM TOUR

Tijdens de *Groninger Museum Tour*, een samenwerking met de ELJA Foundation, trekt een tot minimuseum verbouwde Amerikaanse Airstream caravan sinds mei 2023 door de provincie Groningen. De caravan fungeerde als ontmoetingsplek op verschillende locaties in de provincie. We blikken terug op een jaar waarin onderzoek, nieuwe ontmoetingen en creatieve programma's in de caravan ons inspireerden. We ontwikkelden een uniek programma dat was gekoppeld aan *De Kinderbiënnale*. Kinderen en jongeren van uiteenlopende leeftijden maakten kennis met het Groninger Museum via de speciale programma's *A Better Place*, *de Kunstenaar* en *het Landschap* en *Geënceneerde Fotografie*. Voor kinderen die door de tour nog enthousiaster werden over kunst, organiseerden we het speciale ambassadeurstraject in voorbereiding op *De Kinderbiënnale*. We konden daardoor maar liefst zestig kinderen uit de provincie verwelkomen als kinderambassadeur. Deze ambassadeurs fungeerden ook als

ambassadeurs van de tour. De caravan bezocht alle scholen van de kinderambassadeurs om een gratis programma te geven over *De Kinderbiënnale*. Tijdens dit programma stond het maken, beschouwen en het bevorderen van eigenaarschap centraal. Op deze manier vloeiden de opgedane ervaringen in het museum terug naar de schoolomgeving.

Het jaar kenmerkte zich door een grote stijging in het aantal nieuwe samenwerkingspartners, de zichtbaarheid in de provincie en groter bereik aan scholen dan het jaar ervoor. Een van de hoogtepunten was de samenwerking met *Stichting de Vrijlijkheid*. We organiseerden een bijzonder project voor kinderen in Groningse asielzoekerscentra (AZC's). De kinderen werkten samen met de kunstenaars Isabel & Alfredo Aquilinan aan het grote gezamenlijke kunstwerk *Head/Home* uit *De Kinderbiënnale*. Als onderdeel van dit project kwam de caravan meerdere keren op bezoek bij AZC's om creatief aan de slag te gaan.

In de rest van Nederland groeide de interesse voor het project, te merken aan interesse vanuit andere musea. Zo was de *Groninger Museum Tour* het onderwerp tijdens veel lezingen en symposia en werden we vaak uitgenodigd om te spreken over onze opgedane ervaringen.

In samenwerking met de ELJA Foundation en het Erasmus Impact Centre zijn we begonnen met een grootschalig impactonderzoek. Er is binnen het onderzoek een aantal onderzoekslijnen uitgezet om de impact van de programma's in de caravan op de deelnemers te meten. Met de resultaten van het impactonderzoek willen we aantonen hoe waardevol dergelijke projecten zijn voor kinderen en jongeren.

154

DAGEN WAS DE MUSEUMCARAVAN OP PAD

54

BUURTHUIZEN, FESTIVALS, AZC'S EN BIBLIOTHEKENWERDEN BEZOCHT

20

BLINDE EN SLECHTZIENDE MENSEN KREGEN INTERACTIEVE RONDLEIDINGEN

45

MENSEN GINGEN NAAR EEN PRIKKELARME OPENSTELLING

91

MENSEN WERDEN OPGEHAALD MET DE MUSEUM SHUTTLE

19.540

MENSEN BEZOCHTEN DE GRONINGER MUSEUM TOUR

MARKETING & COMMUNICATIE

CO-MARKETING & FAMILIEVRIENDELIJK IMAGO

Naar het bereiken van families ging afgelopen jaar veel aandacht; via een grote campagne voor *De Kinderbiënnale* en met doorlopende aandacht op het *Instagram*-account *GMYoung*. Uit publieksonderzoek kwam naar voren dat het Groninger Museum door bezoekers wordt gezien als museum waar je zeker met je kinderen naartoe kunt. Dit familievriendelijke imago is de afgelopen tien jaar substantieel gegroeid.

De afdeling Communicatie & Marketing zette veel PR in op de laatste weken van *The Rolling Stones – Unzipped*, de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*, de *Museum Shuttle*, de nieuwe online collectie en de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*, onder andere door samenwerkingen met onze partners. Doorlopend werden ook het educatie- en relatieprogramma meegenomen in de communicatie. Tot slot was er in de media veel aandacht voor de aangekondigde directiewissel.

Campagnes en PR

Vanuit de marketingstrategie zet het museum voor met name de grotere tentoonstellingen trekkers in de etalage. Hiervoor worden doorgaans grotere campagnes opgesteld met een marketingmix van online en offline middelen, acties, PR en samenwerkingen. De kleinere tentoonstellingen en activiteiten krijgen vooral de aandacht via *free publicity* zoals persberichten en gaan mee in de *corporate* middelen van het museum zoals sociale media, flyers en nieuwsbrieven.

Publiciteit

DE KINDERBIËNNALE – A BETTER PLACE

In 2024 was er volop mediabelangstelling voor *De Kinderbiënnale*. Het *NOS Jeugdjournaal* maakte tweemaal een item over de tentoonstelling. Één ten tijde van de opening en één toen het museum de Museumkids Award 2025 won. Regionale en landelijke media, zoals *Dagblad van het Noorden*, *AD*, *De Telegraaf*, *de Volkskrant* en *Kids-week*, schreven over *De Kinderbiënnale*. Ook was er veel aandacht voor kunstwerk *De Pissende IJsbeer* van Florentijn Hofman, onder andere van *NOS* en *De Telegraaf*, en voor de 100.000ste bezoeker.

“Een vakjury onder voorzitterschap van Gerda Havertong prijst de tentoonstelling als ‘meest innovatieve en inspirerende publieksprogramma van Nederland voor kinderen tot 12 jaar.’”

– Dagblad van het Noorden over *De Kinderbiënnale*.

LENTETUIN

In februari was er veel media-aandacht voor *Lentetuin* van Vincent van Gogh. Onder andere *AD*, *NRC* en *De Telegraaf* schreven erover. TV-programma *Hart van Nederland* deed verslag en directeur Andreas Blühm was te horen in de uitzending bij *NOS Radio 1 Journaal*. Internationaal besteedden *The Guardian* en *The Art Newspaper* opnieuw aandacht aan het werk.

Het schilderij is sinds eind maart 2024 weer te zien in het Groninger Museum in de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*. Er verschenen verschillende artikelen over de tentoonstelling in regionale media, *Museumtijdschrift* en magazines zoals *See All This*, *COLLECT*, *Nouveau* en *Elegance*.

712.000

BEZOEKEN AAN DE WEBSITE

2,5

MILJOEN PAGEVIEWS OP DE WEBSITE

56

PERSBERICHTEN VERZONDEN

31.600

VIEWS BEST BEKEKEN INSTAGRAM POST

MARKETING & COMMUNICATIE
VEEL PR VOOR EN MET GRONINGEN

HOE VAN GOGH NAAR GRONINGEN KWAM

De tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* opende in november 2024. Er was internationaal, nationaal en regionaal veel belangstelling voor de expositie. Onder andere *The Art Newspaper*, *De Telegraaf* en *NRC* schreven erover. Projectleider en co-conservator Belle de Rode was te horen op *NPO Radio 1* in de uitzending bij *NOS Met het Oog op Morgen* en op *NPO Klassiek* in radioprogramma *De Ochtend*.

“Je kijkt je ogen uit, de kunstwerken zijn prachtig en het mooie van deze opzet is: de context dringt zich niet op, maar spreekt door de extra lagen van foto’s en voorwerpen bijna vanzelf.”

– Gretha Pama in *NRC*

ZONNEWIJZER

De aankoop van de zeldzame *zonnewijzer* verscheen in mooie artikelen in *Museumtijdschrift* en *Vind Magazine*. Verschillende regionale media deden verslag.

DRAKEN & DEMONEN – 5000 JAAR AZIATISCHE KERAMIEK UIT DE COLLECTIE ANDERS

De tentoonstelling *Draken & Demonen* bracht veel keramiek liefhebbers naar het museum. Er verscheen een aantal uitgebreide artikelen over de tentoonstelling, onder andere in *COLLECT Magazine*, *Vind Magazine*, *Elegance*, *NRC* en *Dagblad van het Noorden*.

“En natuurlijk: op deze indrukwekkende grote tentoonstelling – zeker voor keramiek, die het vaak met bescheidener exposities moet doen is veel fraais te zien”.

– Roelie Fopma in *NRC*

DIGITALE COLLECTIE

Voor de lancering van de digitale collectie organiseerde het museum een stunt op de Grote Markt in Groningen. Daarbij waren veel regionale media aanwezig. Onder andere *Dagblad van het Noorden*, *Leeuwarder Courant*, *RTV Noord* en *OOG TV* deden verslag. De stunt was onderdeel van een grote campagne waarbij *out of home* marketing en online contentmarketing op een verrassende manier de aandacht trokken.

“De musea hangen vol, maar de depots zitten nog veel voller. Slechts 5 procent van wat is verzameld, is voor iedereen te zien. Dat kan anders, meent het Groninger Museum.”

– Joep van Ruiten in *Dagblad van het Noorden*

Co-marketing

DEPOT BOIJMANS VAN BEUNINGEN

In februari organiseerden we een gezamenlijke perspreview rond de onderzoeksresultaten naar de beschadigingen van Van Goghs *Lentetuin*. Dit genereerde veel media-aandacht en aandacht op sociale media.

IKEA

Samen met IKEA organiseerden we een activatiecampagne rond de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*. In het filiaal van IKEA in Groningen was een speciale Groninger Museum *Lentetuin* hoek ingericht. In het Groninger Museum was de IKEA-tas in de tentoonstelling te zien. Er waren winacties, uitdeelacties en Groninger Museum-kortingsacties voor IKEA-family leden, waarmee we een groot publiek bereikten.

NEDERLANDSE SPOORWEGEN (NS)

Bij de audiotour voor *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* ontwikkelden we een trailer die werd gepromoot met een fysieke luistercoupé op het station van Groningen. De trailer werd gekoppeld aan de ticketing en een kortingsactie. Er was een persmoment en er was aandacht via de sociale media en website van de NS.

CULTUURPARTNERS EN MARKETING GRONINGEN

Samen met SPOT Groningen, VRIJDAG, Noorderzon, Forum Groningen en Marketing Groningen werd het in 2023 opgezette marketing-initiatief *Afterzon* dit jaar een grotere campagne om twintig cultuurpartners in Groningen onder de aandacht te brengen. Compleet met zonnebrandcrème op festival Noorderzon en een poster- en advertentiecampagne op sociale media.

GRONINGER MUSEA – GRONINGER MUSEUMNACHT 2024

Met de Groninger musea werd gezamenlijk de achtste *Groninger Museumnacht* georganiseerd om nieuw publiek in Groningen te bereiken. Deze editie werd ook samengewerkt met onder meer de Akerk en Noorderlicht en was wederom uitverkocht.

NPO 3FM

In juni zette het museum samen met *NPO 3FM* een winactie op. Amateurschilders konden zich aanmelden met een schilderij dat mogelijk in het museum zou komen te hangen. De actie zorgde voor veel media-aandacht op verschillende momenten in het jaar: bij het uitzetten van de oproep, het kiezen van de winnaars en toen vervoerder Arriva aankondigde de werken als replica over te nemen in de trein. Directeur Andreas Blühm en hoofd Collecties Marlon Steensma waren meerdere malen te horen in de uitzending bij het radioprogramma *Wijnand in de Ochtend* (*NPO 3FM/KRO-NCRV*).

Sociale media en webcare

De sociale media waren voor het Groninger Museum opnieuw een belangrijk middel voor de zichtbaarheid en het contact met bezoekers: van informeren tot *awareness* en activatie. Er ging bewust meer aandacht naar het *LinkedIn*-account, waar bijvoorbeeld meer werd gepubliceerd over relatiegroepen, sponsors en fondsen.

Het museum investeerde veel in videocontent en de uitbreiding van Reels op *Instagram* en *TikTok*, meegaande met de trends. Grotere content-campagnes werden ontwikkeld voor *De Kinderbiënnale*, *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*, de online collectie en *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. Op *GroningerMuseumYoung* was aandacht voor families en kinderen en op *Instagram* werd gewerkt aan de relatie met de Club-leden. Samen met de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum werd een *LinkedIn*-account opgezet voor de Vrienden.

Cijfers

	2024	2023
Bezoeken aan de website	712.000	797.077
Waarvan 476.000 unieke gebruikers en 465.000 nieuwe gebruikers		
Pageviews	2,5 mln	1,9 mln

TOP DRIE HERKOMST BEZOEKERS WEBSITE

	2024	2023
1. Nederland	83,7%	77,5%
2. Duitsland	7,2%	8,2%
3. België	1,2%	1,6%

INSTAGRAM

	2024	stijging/daling	2023
	7.181	+ 45,7%	4.928

FACEBOOK

	2024	stijging/daling	2023
	30.740	+ 0,02%	30.731

X

	2024	stijging/daling	2023
	81.299	-2,9%	83.768

TIKTOK

	2024	stijging/daling	2023
	3.726	+ 9,8%	3.394

LINKEDIN

	2024	stijging/daling	2023
	9.430	+ 13,7%	8.294

DRIE BERICHTEN MET MEESTE BEREIK PER KANAAL

	Views	Likes	Comments
TikTok			
Pissende IJsbeer	65.700	5623	89
Instagram			
Online collectie: stelen	31.600	496	6
Facebook			
Online collectie: zoeken	24.800	49	1

ONLINE REVIEWS

Google Reviews	Met 4,5 tot 5 sterren zeer hoge beoordeling
Tripadvisor	Op nummer 1 van bezienswaardigheden in Groningen

E-MAILABONNEES

	2024	2023
Abonnees	26.635	25.751

GRONINGER MUSEUMNACHT 2024

Ook de achtste editie van de *Groninger Museumnacht* – op zaterdag 21 september – was volledig uitverkocht. Ruim 3.500 cultuurliefhebbers bezochten tentoonstellingen, optredens en andere activiteiten op zeven bijzondere locaties in de Groninger binnenstad. Groninger Museum, Museum aan de A, Universiteitsmuseum Groningen, Noorderlicht, Synagoge Groningen, Forum Groningen/Storyworld en GRID Grafisch Museum in de Akerk openden de deuren tot 01.00 uur 's nachts. Bezoekers bewonderden in de musea niet alleen tentoonstellingen en vaste presentaties, maar konden ook van een spetterend programma met

muziek, workshops, lezingen, dans, poëzie en andere performances genieten. Deze programmering, van dra-kendans tot drag bingoshow, in combinatie met de unieke nachtelijke sfeer, trok veel nieuwe bezoekers naar de musea, waaronder heel veel (internationale) jongeren.

De *Groninger Museumnacht* is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen de Groningse musea en andere cultuurinstellingen, waarmee het Groninger Museum zijn positie als sociaal en cultureel knooppunt in de stad verder versterkte.

HOE VAN GOGH NAAR GRONINGEN KWAM
30-11-2024 T/M 5-5-2025

DEVELOPMENT & EVENEMENTEN

VERBINDEN EN BINDEN

Door werving en relatiebeheer versterkt het Groninger Museum zijn financiële weerbaarheid. Met een grote variëteit in programma's werden in 2024 bestaande relaties gekoesterd en nieuwe relaties beklonken. Door langdurige relaties op te bouwen en te investeren in de toekomst, kan het museum zijn missie blijven uitvoeren: kwalitatief hoogstaande presentaties aanbieden die bezoekers verwonderen, aanzetten tot meningsvorming en uitnodigen tot vaak en gevarieerd gebruik van het museum. De strategische keuzes op het gebied van fondsenwerving, partnerschappen en evenementen stellen het museum in staat om zijn eigentijdse, veelkleurige en eigenzinnige identiteit te versterken en zijn collecties en presentaties toegankelijk te maken voor een breed en gevarieerd publiek.

De afdeling *Development* creëert een duurzame, financiële basis voor de groei en impact van het museum. Dankzij de steun, loyaliteit en betrokkenheid van de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, de Groninger Museum Salon, betekenisvolle samenwerkingen met (vermogens) fondsen, stichtingen, particuliere donoren, het bedrijfsleven en andere waardevolle partners die zich aan het museum hebben verbonden, hebben we continuïteit kunnen behouden in een onzeker economisch en maatschappelijk klimaat. Het museum is dankbaar voor deze samenwerkingen, die bijdragen aan een cultureel landschap waarin kunst en erfgoed de diversiteit van Groningen weerspiegelen.

Het museum heeft de lijn voortgezet die eerder is ingezet, met de focus op de werving van fondsen, sponsors en het koesteren van relaties. De financiële weerbaarheid is versterkt dankzij succesvolle fondsenwervingsacties. Tegelijkertijd zijn nieuwe samenwerkingsverbanden met bedrijven in de stad Groningen en de regio verwelkomd. Hierna worden enkele bijzondere bijdragen,

samenwerkingen en activiteiten uit 2024 uitgelicht. Op pagina 5 is een volledige overzicht te vinden van alle partners en steunverleners van het Groninger Museum.

Duurzame financiering en partnerschappen

Een belangrijke strategische keuze is de opbouw van een verscheidenheid aan financieringsbronnen. Het versterken van deze samenwerkingsverbanden zorgt ervoor dat het Groninger Museum zich als culturele instelling verder kan ontwikkelen. Ook in 2024 mochten we rekenen op de steun van waardevolle partnerschappen, waaronder de VriendenLoterij, Gasunie en Rabobank.

De VriendenLoterij is sinds 2006 een van de belangrijkste partners van het museum. Dankzij de bijdrage van de deelnemers kon het museum zijn collecties verrijken en tentoonstellingen van internationaal belang organiseren. Speciaal voor deelnemers van de VriendenLoterij organiseerden we exclusieve ontvangsten met rondleidingen, workshops en muziek.

Betrokkenheid en verbinding

Fondsen zoals het Mondriaan Fonds, Stichting Beringer Hazewinkel en het Cultuurfonds zijn cruciaal voor een kwalitatief hoogstaande programmering van het museum. We investeerden niet alleen in fondsenwerving, maar ook in het versterken van de verbinding tussen het museum en zijn bezoekers door middel van membershipprogramma's. Programma's zoals de JuniorClub (voor jonge supporters), Club Groninger Museum (voor *young professionals*) en de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum zorgen ervoor dat een brede doelgroep zich verbonden voelt met het museum en het wilde steunen.

Evenementen spelen een essentiële rol in het versterken van de verbinding tussen het museum, zijn relaties en het publiek. In 2024 werden meer dan honderd evenementen georganiseerd, voor meer dan 12.000 relaties, met onder meer openingen, previews, sponsorevenementen, educatieve bijeenkomsten en interne ontvangsten.

11.113

ONTVANGEN GASTEN TIJDENS EVENEMENTEN
IN HET GRONINGER MUSEUM

1.400

BEZOEKERS BIJ DE OPENING VAN
HOE VAN GOGH NAAR GRONINGEN KWAM

83

GEORGANISEERDE EVENTS

3.500

BEZOEKERS AAN DE 8E EDITIE VAN DE
GRONINGER MUSEUMNACHT

DEVELOPMENT & EVENEMENTEN

VERBINDEN EN BINDEN

Activiteiten zoals *Night at the Museum* en de jaarlijkse *Groninger Museumnacht* sluiten goed aan bij de missie van het Groninger Museum. Deze bijzondere avond bracht niet alleen de relaties van het museum samen, maar inspireerde ook nieuwe contacten. Het evenement omvatte een preview van de tentoonstelling *Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders* en een inspirerende speech van Geert-Jan Janse, directeur van de Vereniging Rembrandt, over het belang van steun en mecenaat voor musea.

De aankoop van de *zonnewijzer* werd op 18 oktober gevierd met alle betrokkenen die een bijdrage hebben geleverd om dit kunstwerk in het museum te verwelkomen. De aankoop werd mede mogelijk gemaakt door de steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Groninger Fonds, haar Molenaar-de Boer Fonds en haar Caius Fonds), het Mondriaan Fonds, J.A.J. Maan-Vellinga, de Emmaplein Foundation, de Groninger Museum Salon, de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, Alex Heukers en Jan 't Hooft.

Op 8 november vond een internationaal symposium plaats met vooraanstaande wetenschappers, onder wie Rosemary Scott, prof. dr. Qin Dashu, William Sargent, prof. dr. Anne Gerritsen en prof. dr. Christiaan Jörg.

Op 29 november werd ter gelegenheid van het afscheid van Andreas Blühm als directeur een *Round Table* georganiseerd, getiteld *The History, Present & Future of Museums*. Gast sprekers waren onder andere Sylvain Amic (Musée d'Orsay, Parijs), Nathalie Bondil (Institute du Monde Arabe, Parijs), Paul Spies (Stadtmuseum Berlin),

Rein Wolfs (Stedelijk Museum, Amsterdam), en Andreas Blühm.

De opening van de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* op 29 november werd met 1.400 genodigden een geweldige viering van de tentoonstellingen. Evenementen zoals deze dragen bij aan inhoudelijke verdieping en creëren een sterke verbinding met de gemeenschap van museumbezoekers en -ondersteuners.

Op pagina 54 is een volledig overzicht te vinden van alle evenementen van het Groninger Museum in 2024.

Langetermijnvisie: nalatenschappen en culturele erfenis

Een andere strategische keuze was de nadruk op het ontwikkelen van een propositie rondom nalatenschappen. In 2024 sloot het museum zich aan bij het initiatief *Nalaten aan Cultuur*, dat bijdraagt aan de bewustwording van de mogelijkheid om aan een culturele instelling na te laten. Zo organiseerde het museum een goedbezochte inhoudelijke bijeenkomst voor vakspecialisten over het thema. Deze keuze is een voorbeeld van de langetermijnvisie van het museum om kunst en erfgoed niet alleen vandaag, maar ook in de toekomst toegankelijk te maken voor het publiek. Het museum verbindt de huidige generatie museumbezoekers met toekomstige generaties om kunst en cultuur op een duurzame manier te kunnen blijven delen.

DE KINDERBIËNNALE – A BETTER PLACE
9-3-2024 T/M 3-11-2024

DEVELOPMENT & EVENEMENTEN
VERBINDEN EN BINDEN

JANUARI	
9	Bijeenkomst Groninger Museum Salon met een bijeenkomst rondom de tentoonstelling <i>Can I be Me</i> Spreker: Joram Krol
16	Bijeenkomst rondom <i>Nalaten aan Cultuur</i> , georganiseerd voor de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie Spreker: Bernard Schols
18	Ontvangst Werkbezoek gemeente Maastricht
18	Ontvangst ABN AMRO

FEBRUARI	
3	Bijeenkomst Vrienden van het Groninger Museum met een vooruitblik op 2024 Sprekers: Andreas Blühm, Marlon Steensma, Belle de Rode
16	Ontvangst Studievereniging Commotie
23	Bijeenkomst JuniorClub met een preview van <i>De Kinderbiënnale</i>

MAART	
7	Bijeenkomst Vrienden van het Groninger Museum met een preview van <i>De Kinderbiënnale</i> , met kunstenaars Sanne Boekel, Isabel & Alfredo Aquilizan en Florian Riezebos, een voorstelling door studenten van Noorderpoort en een receptie
8	Ontvangst bureu van het Groninger Museum met de onthulling van de <i>Pissende IJsbeer</i> van Florentijn Hofman Spreker: Florentijn Hofman
8	Opening <i>De Kinderbiënnale</i> in het bijzijn van de betrokken kunstenaars en kinderambassadeurs. Met een dans van studenten van dansacademie Lucia Marthas, een toneelstuk door studenten van Noorderpoort, muziek door DJ Coco Cocquelicot en speciaal lied met artiest Blanks en kinderambassadeurs Sprekers: Andreas Blühm, Ellis Hendriksen
14	Ontvangst NHL Stenden
23	Bijeenkomst <i>De Kinderbiënnale</i> met workshop <i>Kletsen & Kleien</i> met Florentijn Hofman voor de kinderambassadeurs
24	<i>Sunday Talk</i> , met een gesprek n.a.v. <i>De Kinderbiënnale</i> met Florentijn Hofman en Jeroen Onrust, met de regenworm als thema Sprekers: Florentijn Hofman, Jeroen Onrust
28	Persbijeenkomst n.a.v. de terugkomst van <i>Lentetuin</i>
28	Ontvangst Reünie <i>Lentetuin</i> , met relaties die hebben geholpen om het kunstwerk <i>Lentetuin</i> terug te brengen naar het Groninger Museum
28	Bijeenkomst Groninger Museum Salon, met de Algemene Ledenvergadering en een inleiding over <i>Lentetuin</i> van Van Gogh Sprekers: Andreas Blühm en Arthur Brandt

APRIL	
2	Bijeenkomst Vrienden van het Groninger Museum, met de Algemene Ledenvergadering, een toelichting op de nieuwe aankoop met steun van de Vrienden, een wandkleed van Andrea Branzi, en het verhaal over de terugkeer van <i>Lentetuin</i> Sprekers: Andreas Blühm, Ruud Schenk
4	Ontvangst Gemeente Groningen
5	Bijeenkomst Club Groninger Museum, met een bezoek aan de tentoonstelling <i>Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes</i> en een pubquiz over het Groninger Museum
9	Ontvangst Rotary Veendam Spreker: Andreas Blühm
12	Ontvangst in verband met een schenking
15	Ontvangst Stap op de Rode Loper!, een literair-cultureel project voor vmbo’ers uit de bovenbouw
16	Ontvangst Bedrijvenvereniging West
17	Ontvangst NHL Stenden
18	Ontvangst Samenwerking Rijk Noord
20	Ontvangst <i>Art for you Festival</i>
25	Ontvangst Museumvereniging

MEI	
1	Bijeenkomst JuniorClub, met een workshop <i>Schilderen op paneel</i>
3	Bijeenkomst JuniorClub, met een workshop <i>Schilderen op paneel</i>
16	Ontvangst Rabobank
25	Bijeenkomst <i>De Kinderbiënnale</i> , met een workshop van Sanne Boekel voor de kinderambassadeurs
31	Ontvangst landelijk retailcongres DNWS

JUNI	
5	<i>Night at the Museum</i> , het jaarlijkse relatiediner rondom de tentoonstelling <i>Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders</i> en de <i>zonnewijzer</i> , in samenwerking met Vermaat Groep was dit een diner met muziek, dans en sprekers
6	Ontvangst Gemeente Groningen
7	Preview tentoonstelling <i>Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders</i> voor genodigden
12	Bijeenkomst Vrienden van het Groninger Museum rondom de tentoonstelling <i>Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders</i> , met een bezichtiging van de tentoonstelling, lezingen door Christiaan Jörg en Lecong Zhou, muziek door studenten van het Prins Claus Conservatorium en een receptie Sprekers: Christiaan Jörg, Lecong Zhou
18	Ontvangst Trip Advocaten
18	Bijeenkomst Groninger Museum Salon met Florentijn Hofman vanaf het Verbindingskanaal
23	Bijeenkomst JuniorClub, waarin JuniorClubleden zaaltteksten schreven bij de tentoonstelling <i>Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de collectie Anders</i>
17-20	Opnames voor het televisieprogramma <i>Lego Masters</i>

SEPTEMBER	
5	Ontvangst Noorderpoort
9	Ontvangst Hanzehogeschool
11	Bijeenkomst Club Groninger Museum, met een <i>Meet the Artist</i> over graffitikunst Sprekers: Quik, Mick La Rock
21	<i>Groninger Museumnacht</i> : de achtste editie met diverse activiteiten als muziek, dans, workshops, pubquiz en bezoek aan tentoonstellingen
23	Ontvangst TUI Hapag - Loyd
25	Bijeenkomst <i>De Kinderbiënnale</i> , met een panel van kinderambassadeurs en een focusgroep jongerenambassadeurs
27	Ontvangst Vrije Academie
28	Bijeenkomst <i>Kinderbiënnale</i> , met een workshop met Stefan Venbroek voor de kinderambassadeurs

OKTOBER	
1	Ontvangst Universiteit Utrecht, Leiderschap in Cultuur
3	Ontvangst Gemeente Groningen
4	Ontvangst Gemeente Groningen
4	Bijeenkomst Groninger Museum Salon Spreker: Wim Pijbes
11	Ontvangst VriendenLoterij relatie-event, met een diner voor VIP-kaarthouders
16	Ontvangst VRIJDAG
18	Ontvangst Vereniging Rembrandt
18	Bijeenkomst ter gelegenheid van de aankoop van de <i>zonnewijzer</i> , met een viering van de aankoop met relaties die dit mede mogelijk hebben gemaakt
22	Bijeenkomst NNZ
23	Ontvangst Stichting de Vrolijkheid, met een bezoek van kinderen van AZC Delfzijl aan <i>De Kinderbiënnale</i> en het plaatsen van kunstwerken in COOP/Himmelb(l)au
27	Ontvangst Marketing Groningen

NOVEMBER	
3	Bijeenkomst <i>Kinderbiënnale</i> , met de afsluitende bijeenkomst voor kinderambassadeurs en ouders
3	Bijeenkomst <i>Kinderbiënnale</i> met de prijsuitreiking van de tekenwedstrijd door Royal Talens
3	Bijeenkomst JuniorClub met de prijsuitreiking van de kleurwedstrijd <i>De Jas van Qee</i>
5	Ontvangst Cultuurloket Digitall
8	Ontvangst Comenius
8	Symposium <i>Chasing the Flaming Pearl</i> rondom 80-jarig jubileum van Christiaan Jörg met een tentoonstellingsbezoek aan <i>Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders</i> Sprekers: Andreas Blühm, Lecong Zhou, Pauline d’Abrigeon, Rosemary Scott, Anne Gerritsen, Dashu Qin, Christiaan Jörg, William R. Sargent
21	Bijeenkomst Groninger Museum Salon met het afscheid van Andreas Blühm
28	Persbijeenkomst rondom de tentoonstelling <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i>
29	Roundtable, een bijeenkomst ter gelegenheid van het afscheid van Andreas Blühm getiteld <i>The History, Present & Future of Museums</i> Sprekers: Sylvain Amic, Nathalie Bondil, Paul Spies, Rein Wolfs, Julia Dijkstra, Elske Frentz, Emily Thompson, Lecong Zhou
29	Opening tentoonstelling <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , met toespraken van Mariëtta Jansen, Belle de Rode, Andreas Blühm en Jacques Wallage, muziek door studenten van het Prins Claus Conservatorium, Studievereniging Albertus Magnus, De Koots, DJ Rens en Kris Berry en bijdragen van Academie Minerva, X Yusuf Boss, Timnotsimon en Alter a Go

DECEMBER	
3	Ontvangst Rabobank
4	Bijeenkomst Vrienden van het Groninger Museum rondom de tentoonstelling <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> met een bezichtiging van de tentoonstelling, een lezing door Mariëtta Jansen, het afscheid van Andreas Blühm en een receptie met silent disco
7	Ontvangst Oogvereniging met een rondleiding voor blinden en slechtzienden van tentoonstelling <i>Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes</i>
10	Ontvangst Bouwend Nederland
11	Ontvangst Provincie Groningen
11	Ontvangst Bank ten Cate
12	Ontvangst Bedrijvenvereniging West
13	Ontvangst Van Gogh Museum & Kikoman
14	Bijeenkomst <i>De Kinderbiënnale</i> met de afsluiting voor de jongerenambassadeurs
14	Ontvangst VriendenLoterij Open Dagen, een open dag voor leden van de VriendenLoterij met open atelier, lezingen, muziek en instaprondleidingen
15	Ontvangst VriendenLoterij Open Dagen, een open dag voor leden van de VriendenLoterij met open atelier, lezingen, muziek en instaprondleidingen
16	Ontvangst Hanzehogeschool
17	Ontvangst Cultuurloket Digitall
17	Ontvangst Gasunie
19	Ontvangst Bebek

RELATIEGROEPEN

JUNIORCLUB & 13+

De JuniorClub is de Groninger Museumclub voor kinderen van 7 tot en met 12 jaar. Het openen van een tentoonstelling, het schrijven van een zaaltekst of een ontmoeting met een kunstenaar: de leden van de JuniorClub doen bijzondere ervaringen op in de zalen en achter de schermen van het Groninger Museum.

Het continu veranderende tentoonstellingsprogramma en de bestaande collecties van het museum boden ook in 2024 fantastische mogelijkheden om kinderen voor het museum enthousiast te maken. Het lidmaatschap van de JuniorClub betekent voor veel van hen de start van een lange relatie met het museum. Zijn ze eenmaal enthousiast voor de collectie en het gebouw, dan blijkt een museumbezoek ook in de toekomst verrassend laagdrempelig.

Activiteiten

Met zestig nieuwe leden was 2024 voor de JuniorClub bijzonder succesvol. Daarmee groeide de club naar 120 leden. De viering van het 150-jarig bestaan van het museum startte met de lancering van een speciale editie van de *JuniorClub-Qee*, de mascotte van de JuniorClub. Deze jubileumeditie, met een 'mozaïekjas', was geïnspireerd op het ontwerp van de mozaïektrap van architect Mendini in de centrale hal. JuniorClub-leden ontwierpen ook hun eigen 'Jas voor Qee'. In de nazomer ontving Mia de hoofdprijs van directeur Andreas Blühm. Haar prachtige ontwerp kreeg een speciaal plekje boven haar bed én in het museum.

Een bezoek aan de studio van huisontwerper Rudo Menge, het schrijven van teksten voor de tentoonstellingen *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* en *Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders*, spectaculaire openingen, de *Groninger Museumnacht* en een ontmoeting met *graffity artist* Quick: het was een jaar vol bijzondere gebeurtenissen.

De Kinderbiënnale was de klap op de vuurpijl: een bijzondere tentoonstelling waar de leden van de JuniorClub de kans kregen als ambassadeur de tentoonstelling te maken, kunstenaars te ontmoeten, de zaalteksten te schrijven en zo vaak als zij wilden door de *Wurm* van kunstenaar Florentijn Hofman te kruipen.

Qee en Qeeqaboo

Qee is de mascotte van de JuniorClub. Het is een *designer toy*, een sleutelhanger die de leden krijgen als welkomstgeschenk wanneer ze lid worden. Vanaf dan valt ook de *Qeeqaboo*, de nieuwsbrief met rubrieken als *De Kunstknaller*, elk kwartaal op de deurmat.

Van Junior naar Jongere

Veertig jongeren bleven betrokken bij voor hen interessante gebeurtenissen na hun twaalfde jaar. Een deel van hen was kinderambassadeur bij *De Kinderbiënnale*. Acht van hen hadden een speciale rol tijdens openingen. Zij ontvingen als junior floormanagers gasten bij de opening van *De Kinderbiënnale* en de *Groninger Museumnacht*. Een aantal van hen liep een maatschappelijke stage in het Atelier. De eerste oud-JuniorClubleden zijn inmiddels aan het werk in het museum als Atelierjongere.

RELATIEGROEPEN

CLUB GRONINGER MUSEUM

Speciaal voor *young professionals* uit het Noorden lanceerde het Groninger Museum in 2022 Club Groninger Museum. Het doel van Club Groninger Museum is om kunst en design breder toegankelijk te maken voor jonge mensen. Met Club Groninger Museum richt het museum zich op een specifieke doelgroep om een nieuwe generatie langdurig aan zich te binden. Leden krijgen gratis toegang tot het museum en uitnodigingen voor openingen en Clubevents. Bij Club Groninger Museum ontmoeten gelijkgestemden elkaar die zich laten inspireren door kunst, performance, mode, fotografie, design en architectuur. De drijvende kracht achter Club Groninger Museum vormen de elf ambassadeurs, die het gezicht zijn en fungeren als denktank van de Club.

Clubevents

Club Groninger Museum organiseerde in 2024 de volgende events:

- + 8 maart: *De Kinderbiënnale*
- + Tijdens dit Clubevent namen onze jongerenambassadeurs de leden mee de zaal op en deelden zij hun perspectief op de kunstwerken. Bezoekers kregen ook de kans om in gesprek te gaan met de kunstenaars van de werken.
- + 5 april: Pubquiz Quiz & Arts & Music & Food & Drinks
- + Een mini-pubquiz gecombineerd met een bezoek aan de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* en de gelegenheid om andere Clubleden te ontmoeten.
- + 11 september: Meet the Artists
- + Een meet & greet met de kunstenaars Quik en Mick la Rock. Samen met de leden werkten zij aan een muurschildering onder het Groningse Emmaviaduct. Beide kunstenaars zijn goede bekenden van het Groninger Museum.
- + 21 september: *Groninger Museumnacht*
Clubleden genoten, zoals in voorgaande jaren, van gratis toegang.
- + 29 november: VIP-opening *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*
Een exclusieve opening voor Clubleden van de langverwachte tentoonstelling.

WIST JE DAT..

...een Clublid in 2024 gemiddeld twee keer per week gebruikmaakt van de mogelijkheid om met een Clubkaart het museum te bezoeken?
...Clubleden meestal niet alleen naar het museum komen, dus zorgen voor extra betalende bezoekers?

RELATIEGROEPEN

GRONINGER MUSEUM SALON

De Salon, opgericht in 2015, is een groep van betrokken ondernemers die met de directie van het museum, conservatoren, kunstenaars, vormgevers, denkers en met elkaar in gesprek komen over kunst en tentoonstellingen van het Groninger Museum. Zij krijgen exclusief toegang tot tentoonstellingen of kijkjes achter de schermen. Met een bijdrage van €3.000,- per jaar steunen de Salonleden het Groninger Museum en genieten zij privileges zoals previews door conservatoren, Salonliders en uitnodigingen voor openingen.

Bijeenkomsten

- In 2024 vonden vijf Salonbijeenkomsten plaats:
- + 9 januari: ter gelegenheid van de tentoonstelling *Can I Be Me* een gesprek met fotograaf Joram Krol over de totstandkoming van de tentoonstelling en over zijn werk. Met aansluitend een diner in het Museumcafé, inclusief vooruitblik op het jaar door voorzitter Evert de Niet en directeur Andreas Blühm
 - + 28 maart: de Algemene Ledenvergadering met daarbij een bezoek aan het gestolen en teruggevonden schilderij *Lentetuin, de pastorietuin te Nuenen in het voorjaar* van Vincent van Gogh en een toelichting door kunstdetective Arthur Brand, die een sleutelrol speelde bij de terugkomst van het kunstwerk, met aansluitend een diner
 - + 18 juni: een boottocht langs het kunstwerk *Pissende Ijsbeer* inclusief toelichting door kunstenaar Florentijn Hofman. In het kader van de voorbereidingen van de tentoonstellingen *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* gaf directeur Andreas Blühm een toelichting op het Groninger stationsgebied toen en nu, de villa Heymans en het oude Groninger Museumgebouw, met aansluitend een diner
 - + 4 oktober: een inspirerende lezing door Wim Pijbes over het verzamelen van kunst, zijn werk als directeur van Stichting Droom en Daad en de impact van filantropie
 - + 21 november: een ontbijtbijeenkomst ter gelegenheid van het afscheid van Andreas Blühm als directeur van het Groninger Museum

Daarnaast ontvingen de Salonleden uitnodigingen voor de openingen van tentoonstellingen en speciale relatie-evenementen als *Night at the Museum*, catalogi en het museummagazine.

Besteding bijdrage

In 2024 vond de financiële afwikkeling plaats van de in 2023 toegezegde bijdrage voor de aanschaf van het glas-in-loodraam gerelateerd aan de tentoonstelling *The Art Of Hipgnosis*. Het raam heeft inmiddels een vaste plaats in het museum gekregen. Daarnaast werd een substantiële bijdrage geleverd aan de aanschaf van de *zonnewijzer* van kunstenaar Jan de Rijk; een belangrijke aanwinst met Groningse historie die inmiddels te bewonderen is in het museum. Tenslotte werd de aanschaf mogelijk gemaakt van een bijzondere Japanse kom ter gelegenheid van het afscheidssymposium van Christiaan Jörg, oud-conservator Aziatische kunst van het Groninger Museum.

Bestuur

In de jaarvergadering in maart trad Eric U-A Sai af als penningmeester. Eric was vanaf de start betrokken bij het bestuur van de Salon. De Salonleden zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn inzet en altijd positief kritische visie. Gelijktijdig werd Bart Giezen benoemd als zijn opvolger in het bestuur. Het bestuur van de Groninger Museum Salon wordt daarmee gevormd door Evert de Niet (voorzitter), Bart Giezen (penningmeester) en Bert Kuiken (secretaris). Het bestuur ontvangt geen vergoeding voor verrichte werkzaamheden.

Salonleden

De Groninger Museum Salon verwelkomde in 2024 vijf nieuwe leden.

ABN AMRO Bank
Anoo
Amasus
Bank ten Cate
Boer & Croon Management
Bouwbedrijf Kooi Appingedam.
Choroni
Downtown Brokers LLC
EEF! Consult
Effektief Groep
FritsJurgens
Formatec
J.R.H. van den Hende Register Makelaar – Taxateur Kunst & Antiek
HS 26 Advocatuur
MWPO
NNZ
Noorderpoort
Optimix
Prinsenhof Groningen
Sai Consult
De Architecten van Team 4
Trip Advocaten Notarissen
VH ict
Wagner & Company

Wij werden in 2024 geconfronteerd met het plotselinge en veel te vroege overlijden van ons lid Philip Wagner. Hij was met zijn Wagner & Company een zeer gewaardeerd lid van de Salon.

RELATIEGROEPEN

VERENIGING VRIENDEN VAN HET GRONINGER MUSEUM

De Vereniging Vrienden van het Groninger Museum voelt zich betrokken bij kunst en kunstgeschiedenis en bij de toekomst van het Groninger Museum in het bijzonder. Door deze betrokkenheid kan het Groninger Museum belangrijke kunstwerken aankopen en bewaren voor volgende generaties. Het Groninger Museum is dan ook zeer erkentelijk voor de ondersteuning van deze zelfstandige stichting

Met grote tevredenheid kijken de leden van Vereniging Vrienden van het Groninger Museum terug op het afgelopen jaar, waarin opnieuw verschillende activiteiten plaatsvonden. Naast de Vriendenavonden was er een mooie excursie naar Haarlem die in het teken stond van het afscheid van directeur Andreas Blühm. Een bijzondere activiteit was het bezoek aan het museumdepot. Vanwege de overweldigende belangstelling wordt een dergelijk bezoek in 2025 opnieuw georganiseerd. De activiteiten voor de Vrienden hebben niet alleen hun kijk op kunst verrijkt, maar ook de onderlinge band tussen de Vrienden en de betrokkenheid bij het Groninger Museum versterkt.

Bestuur

Voorzitter
Mevrouw mr. J.M.G. Kuin-van den Akker (AnneMieke)
Secretaris
Mevrouw mr. J.A. de Zeeuw-Somer (Jeannet)
Penningmeester
De heer E. Boelm (Erik)
Lid
De heer E.G. Westerink (Elbert)
Lid
Mevrouw mr. J.A. van Jaarsveld (Janny)
Lid
De heer ds. mr. F.R. Fennema (Fokke)
Lid
Mevrouw A. M.W. Wilpstra-Stroeven (Annelize)
Lid
De heer O. Pattiasina (Otties), sinds 2 april 2024
Vertegenwoordiger Groninger Museum
Mevrouw A.J. Gerritsma (Ademiek)

Jaarvergadering

De Agemene Ledenvergadering (ALV) vond plaats op 2 april in het auditorium van het museum. Op de vergadering kwamen naast het verslag van de ALV van 2023 de jaarstukken van het afgelopen jaar ter sprake. De kascommissie bestond uit Ine Platvoet en Piet Poelsma. Een belangrijk voorstel was het voorstel om de contributie te verhogen, naar €45,- voor een enkel lidmaatschap en €80,- voor een duo-lidmaatschap. Een meerderheid van de vergadering stemde in met dit voorstel. De vergadering ging tevens akkoord met de voorgestelde benoeming van Otties Pattiasina als bestuurslid.

Wat betreft besteding van de bijdrage van de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum aan het museum streeft de vereniging ernaar om jaarlijks twee kunstwerken aan de vergadering voor te leggen waaruit een keuze voor een bijdrage kan worden gemaakt. Het afgelopen jaar deed zich echter voor het museum de bijzondere gelegenheid voor om een *zonnewijzer* die ooit in een van de Groninger borgen heeft gestaan en op kunstbeurs TEFAF werd aangeboden, te kopen. In een boeiend betoog lichtte directeur Andreas Blühm de geschiedenis van de *zonnewijzer* toe en pleitte hij ervoor om de jaarlijkse bijdrage van de Vrienden hiervoor aan te wenden. Een andere optie was om met de jaarlijkse bijdrage van de Vrienden de uitgave van het boek bij tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam* te ondersteunen. De Vrienden waren unaniem van mening dat de aankoop van de *zonnewijzer* moest worden ondersteund.

Bijdrage aan het museum

Het Groninger Museum ontving in 2024 van de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum een bijdrage van € 30.000,- voor de financiering van de aankoop van de versierde *zonnewijzer* uit de 18e eeuw, gemaakt door kunstenaar Jan de Rijk.

Vriendschapsbanden

De Vereniging Vrienden van het Groninger Museum onderhoudt nog steeds goede vriendschapsbanden met de Duitse musea Kunsthalle Emden, Horst-Janssen-Museum Oldenburg en Kunsthalle Bremen. Op 19 augustus vond in Emden een overleg plaats tussen een delegatie van het bestuur en de besturen van de vrienden van deze Duitse musea.

Ledenbestand

	I	D	K	T
31-12-2024	768	491	1.259	1.750
31-12-2023	902	569	1.471	2.040
toe-/afname t.o.v. 2023	-134	-78	-212	-290

I = Individueel lidmaatschap
D= Duolidmaatschap
K= Kaarthouders
T= Totaal aantal personen

Activiteiten

De Vereniging Vrienden van het Groninger Museum organiseerde het afgelopen jaar weer diverse activiteiten, waaronder:

- + 3 februari: Een Vriendenmiddag waarin Andreas Blühm een vooruitblik gaf op de tentoonstellingen in het jubileumjaar 2024. Marlon Steensma, hoofd Collecties, lichtte het proces toe van de voorbereiding van de jubileumtentoonstelling Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes. Projectleider en co-conservator Belle de Rode gaf alvast een tipje van de sluier over de verwachte tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*.
- + 7 maart: Een exclusieve preview van *De Kinderbiënnale, A Better Place* voor de Vrienden. De kunstenaars waren aanwezig, evenals de kinder- en jongerenambassadeurs.
- + 12 juni: Een Vriendenavond in het kader van de tentoonstelling *Draken & Demonen – 5000 jaar Aziatische keramiek uit de Collectie Anders*. Oud-conservator Prof. Dr. Christiaan Jörg en junior conservator Lecong Zhou verzorgden inspirerende lezingen.
- + 27 augustus: Een dagexcursie naar het Teylers Museum in Haarlem, op verzoek van vertrekkend directeur Andreas Blühm.
- + September: Een vijftal depotbezoeken waarbij leden een deel van de omvangrijke museumcollectie konden bekijken. Deze exclusieve rondleidingen, verzorgd door Marlon Steensma, waren een groot succes.
- + 4 december: Een bijzondere Vriendenactiviteit in het Coop Himmelb(l)au Paviljoen. gastconservator Mariëtte Jansen gaf een lezing over de tentoonstelling *Hoe Van Gogh naar Groningen kwam*. Tijdens deze bijeenkomst nam de Vereniging tevens afscheid van directeur Andreas Blühm.

Met deze activiteiten bood de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum haar leden opnieuw een inspirerend en gevarieerd programma.

VERBINDEND EN ONDERSCHIEDEND WALL HOUSE #2

De postmoderne museumwoning Wall House #2 is een icoon voor architectuurliethebbers en het meesterwerk van de New Yorkse architect John Hejduk. Centraal in het ontwerp staat een enorme muur van 18,5 meter breed en 14 meter hoog, waaraan de verschillende ruimtes zijn opgehangen. Deze muur zorgt voor een duidelijke scheiding maar tegelijkertijd verbindt de muur ook de vertrekken met elkaar. Bovendien richt het gebouw zijn blik naar buiten, over het Hoornsemeergebied.

Van april tot november is Wall House #2 ieder weekend geopend voor publiek en buiten openingstijden op afspraak. Er worden verschillende tentoonstellingen en activiteiten in en om het gebouw georganiseerd.

Exposities

THUIS | 13-4-2024 T/M 14-7-2024

Drie kunstenaars gaven hun unieke invulling aan het begrip 'thuis'. Marc van Vliet presenteerde *Bevingstenen*, gemaakt van puin uit het door aardbevingen getroffen dorp Overschild, als een eerbetoon aan de gesloopte huizen en het veranderende dorpsbeeld. In de keukenruimte toonde Maartje Mulder sculpturen van gips, geïnspireerd door onbewuste handgebaren van mensen die ze thuis bezocht. Naast de sculpturen waren ook foto's van deze handgebaren te zien. Op de bovenste etage onderzocht Douwe Engels het idee van 'thuis' met een interactief project. Hij bouwde een leeg huis en vroeg bezoekers om hun visie op 'thuis' te delen. Met deze input vulde hij het huis geleidelijk met handgemaakte meubeltjes en persoonlijke attributen, waardoor het gedurende de tentoonstelling veranderde van een huis naar een thuis.

DNA | 20-7-2024 T/M 27-10-2024

Uiterlijke en innerlijke kenmerken liggen opgeslagen in ons DNA. Hoe vertaalt zich dat naar kunst? DNA is het unieke ontwerp voor ieder individu: een bouwplan dat mensen onderscheidt en tegelijkertijd met elkaar verbindt. In de serie *Staircases to Elsewhere* onderzoekt Silvio Zangarini de diversiteit van Europese architectuur. Hij legde decoratieve trappenhuisen in prominente gebouwen vast en verbond deze met de structuur van DNA. De spiraalvorm van trappen weerspiegelt niet alleen de fysieke verbinding binnen een gebouw, maar symboliseert ook de essentie van het ontwerp. Zo verbindt de wenteltrap in Wall House #2 de verschillende ruimtes van het architectonische meesterwerk en benadrukt daarmee de structuur van het gebouw.

Naast uiterlijke kenmerken legt DNA ook innerlijke eigenschappen vast, zoals emoties en talenten. Richelle Brink richt zich in haar schilderijen op onderdrukte en onbewuste gevoelens. Haar creatieve proces biedt haar vrijheid en een manier om grip te krijgen op haar emoties. Het resultaat zijn werken die haar innerlijke gemoedstoestand weerspiegelen en de kijker uitnodigen om deze wereld te verkennen.

WALL OF FAME | DOORLOPEND

De *Wall of Fame* bestaat uit portretten van wijkbewoners van Hoornsemeer, de burens van Wall House #2. Het groeiende project van fotograaf Gea Schenk, zelf wijkbewoner, symboliseert de betrokkenheid van de wijk. De fotowand op de begane grond is een doorlopende expositie.

Activiteiten

OPEN MONUMENTENDAG

Op zaterdag 14 en zondag 15 september vond de 37ste editie van de VriendenLoterij Open Monumentendag plaats.

KUNSTMARKT HOORNSEMEER

Samen met Stichting Meer Hoornsemeer organiseert Wall House #2 een jaarlijkse kunstmarkt, met in 2024 ruim 300 bezoekers. Rondom de museumwoning stonden op 7 september meer dan 20 marktkramen waar kunstenaars uit de wijk hun werk presenteerden voor verkoop, met livemuziek van *The Match* en *Pot Laban Baumgarten*. Ook stond de tot caravan van het Groninger Museum in de straat, onderdeel van *De Kinderbiënnale*.

29

WEEKENDEN GEOPEND

147

BEZOEKERS OP OPEN MONUMENTENDAG

1693

BEZOEKERS IN 2024

300

BEZOEKERS TIJDENS KUNSTMARKT HOORNSEMEER

VERBINDEND & ONDERSCHIEDEND
WALL HOUSE #2

KUNSTROUTE RONDJE MÉÉR

Anders dan voorgaande jaren werd de atelier- en kunstroute *Rondje Méér* al in april georganiseerd, in verband met de presentatie van een groep recent afgestudeerde kunstenaars. Zij waren door kunstinitiatief het resort uitgenodigd om onderzoek te doen en nieuwe kunstwerken te ontwikkelen op de Groningse volkstuinvereniging Piccardthof en werden opgenomen in de fietsroute. Wall House #2 was wederom het startpunt van de route, waar de eerste bezoekers koffie met wat lekkers en een routekaart van alle deelnemende kunstenaars ontvingen.

FOTOSHOOT MODEMERK JOSHV

Modemerk JOSHV gebruikte het decor van Wall House #2 voor de foto's van hun voorjaarscollectie van 2025, die begin 2025 wordt gepresenteerd.

48 HOUR FILM PROJECT

Het *48 Hour Film Project* is een competitie waarin teams van filmmakers een genre, een personage, een rekwisiet en een dialoog toegewezen krijgen en 48 uur hebben om een korte film met die elementen erin te verwerken te creëren. Kort daarna worden de films van elke stad vertoond in de stad waar ze zijn gemaakt. Team CartHouse maakte de korte film *Zo Gepiept in en om Wall House #2* en wonnen met hun productie maar liefst vier prijzen: *Best Hair and Make-up*, *Best Visual Effects*, *Publieksprijs B* en *Best Set Design*.

BURENDAG VERSIE 2.0

Een aantal bewoners van de wijk nam voor het tweede jaar op rij het initiatief voor een buurtborrel op de landelijke Burendag, met steun van het Oranjefonds en de gemeente Groningen. Opnieuw stelde Wall House #2 de buitenruimte hiervoor beschikbaar.

VERHUUR

Wall House #2 is het hele jaar te boeken als unieke locatie voor vergaderingen, brainstormsessies, workshops, presentaties of lezingen.

WALL HOUSE #2 BOUWPLAAT

Sinds 2023 verkrijgbaar: de architectuurbouwplaat van *Wall House #2*. Bouw met 43 onderdelen een 3D-model van de museumwoning. De bouwplaat is te koop in de museumwinkel in het Groninger Museum, bij Forum Groningen, Het Nieuwe Instituut in Rotterdam en natuurlijk in Wall House #2.

MENKEMABORG

OPNIEUW EEN RECORDJAAR VOOR MUSEUM MENKEMABORG

Museum Menkemaborg in Uithuizen, de achttiende-eeuwse buitenplaats in eigendom van het Groninger Museum, trok voor het vierde jaar op rij opnieuw meer betalende bezoekers. Weliswaar was het totale aantal bezoekers in 2024 met 24.000 minder dan in 2023, mede vanwege het gratis Kerstival op het borgterrein dat destijds 4.500 bezoekers trok. Museum Menkemaborg is verheugd met het resultaat van 2024, ondanks zeer wisselvallige weersomstandigheden in het voorjaar.

Het museum presenteerde in 2024 een tentoonstelling over het personeel van de eigenaren van de borg, de familie Alberda: *Heer en knecht*. Achter de schermen wisten bestuur en directie met het beleidsplan succesvol door de Cultuurnota te komen, de aanvraag voor de vierjaarlijkse cultuursubsidie bij de provincie Groningen.

In september werd de borg verrast met de toekenning van twee Michelinsterren, het kasteel "is een omweg

waard". De Menkemaborg is de enige bestemming in de provincie Groningen die twee sterren toegekend heeft gekregen. De Michelin Reisgids kent jaarlijks bezienswaardigheden sterren toe. "Ons team werkt dagelijks aan een kwalitatief bezoek aan museum en tuinen. Wij zien de bezoekersgroei en de Michelinsterren dus ook als grote waarderingen", aldus directeur Afiena van IJken.

De verschillende hulpvragen rondom het Menkemaborgboek dat geschreven wordt door historicus Martin Hillenga en de daaromheen georganiseerde *Verzameldag* in oktober konden dit jaar op veel aandacht van publiek en media rekenen. Hillenga: "Verrassend is dat 122 jaar na de dood van de laatste borgbewoner nog steeds mensen objecten uit de oorspronkelijke inventaris van de Menkemaborg bezitten (en soms terugschchenken) en dat verhalen over de Alberda's en hun personeel in de familie-overlevering springlevend blijken te zijn. Zo wordt het verhaal van de Menkemaborg steeds rijker, diverser en completer."

PUBLICATIES, LEZINGEN & EXTERNE ACTIVITEITEN

FABIOLA BIERHOFF
PUBLICATIES
Adviesrapport <i>Duurzaamheid en Musea</i> , met Aylin Beijersbergen, Rutger Hamelynck, e.a., De Museumvereniging 2024, p. 8-9
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Panelgesprek Duurzaamheid, Club Creatives #2, 21 december 2023, Groningen
Collegereeks <i>Postmodernisme</i> , Master Cultural Heritage Rijksuniversiteit Groningen, september - december 2024, Groningen
EXTERNE ACTIVITEITEN
Secretaris, WERC Collective, Groningen
Lid Muntadviescommissie, Ministerie van Financiën, Den Haag
Lid Werkgroep Duurzaamheid & Musea, Museumvereniging, Amsterdam
ANDREAS BLÜHM
PUBLICATIES
Voorwoord van het boek <i>Ara Kepabcioglu, L'autre siècle des lumières. Histoire de l'éclairage de 1775 à 1925</i> , Parijs 2024
<i>Een enerverende dag</i> , in: <i>Dromen najagen. Verzamelen met lef</i> , Vereniging Rembrandt 2024, p. 60-61
Voorwoord van de catalogus <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , red. Mariëtta Jansen et al., Groninger Museum 2024
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Opening <i>Avantgarde in den Niederlanden. Die expressionistische Künstlergruppe De Ploeg</i> , Kunstmuseum Ahlen, 27 januari
Lezing <i>Groninger Museum</i> , Studentenvereniging Honours College Social Association, Hanzehogeschool, Groningen, 20 maart
Lezing <i>Het Groninger Museum en internationale tentoonstellingen</i> , Rotary Veendam, Groninger Museum, 9 april
<i>Cultural Heritage course</i> , Rijksuniversiteit Groningen, 16 april
Lezing Studentenvereniging IK, Groningen, Academiegebouw, 17 april
Presentatie DNWS retailcongres, Groninger Museum, 31 mei
Openingstoespraak <i>Terug naar het strand. Christian Rampnoux</i> , Blauwestad, 30 juni

Opening <i>Edith Grove</i> , Suikerzijde Groningen, 22 september (met burgemeester Koen Schuiling)
<i>Kijken naar landschap. Van Leonardo da Vinci tot Alida Pott</i> , Ubbo Emmius lezing, Groningen, Nieuwe Kerk, 25 september
College <i>Museums: the Making of</i> , opleiding kunstgeschiedenis Rijksuniversiteit Groningen, september t/m november
Lezing <i>De maan in de kunst</i> , Leiden, Museum Boerhaave, 10 oktober
EXTERNE ACTIVITEITEN
Bijzonder Hoogleraar Kunstgeschiedenis, Rijksuniversiteit Groningen
Voorzitter Programmat Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Bonn
Lid bestuur Praemium Erasmianum, Amsterdam
Lid raad van toezicht Grand Futura (Grand Theatre), Groningen
Lid raad van advies Vereniging Rembrandt
Lid bestuur Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis
Lid bestuur Horst Gerson Lezing, Rijksuniversiteit Groningen
Lid adviesraad Museum aan de A, Groningen
Lid adviesraad Abel Tasman Museum, Lutjegast
Lid adviesraad MuzeeAquarium, Delfzijl
Lid Prinsenhofoverleg
Lid stuurgroep Gastvrij Groningen
Lid werkgroep Academisch Erfgoed Universiteit Groningen
LISSÉ DE BIE

LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
<i>De Kinderbiënnale als voorbeeld voor nieuwe uitvindingen</i> , presentatie voor leerlingen op het Preadinius Gymnasium, Groningen, 29 januari
<i>The Children's Biennale in the Groninger Museum</i> , als onderdeel van de 'European Museum Academy Conference', A.G. Leventis Gallery, Nicosia, Cyprus, 4 oktober
<i>Kinderteksten in het Groninger Museum</i> , Symposium 'Tekst in het museum', Rijksmuseum, 26 november
<i>De Kinderbiënnale in het Groninger Museum</i> , presentatie voor de vakjury als onderdeel

van de Museumkids Award 2025, Stedelijk Museum Amsterdam, 27 november
<i>Nieuwe doelgroepen bereiken in de provincie</i> , Symposium 'Het museum buiten de museummuren', Huis van het Boek, Den Haag, 2 december
EXTERNE ACTIVITEITEN
Kennisdeling <i>De Kinderbiënnale</i> en <i>Groninger Museum Tour</i> voor musea, 30 mei
ADEMIEK GERRITSMA
EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid Bestuur Vrienden Vereniging Groninger Museum
Lid Bestuur WinterWelvaart, Groningen
HARM GROOTEN
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Gastcollege Hanzehogeschool Groningen, Groningen, 25 november
SANNE HEESBEEN
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Gastcollege <i>Communicatie</i> , opleiding Communicatie, Hanzehogeschool Groningen, Groningen, 18 april
Presentatie <i>COMPRO23</i> , opleiding Communicatie, Hanzehogeschool Groningen, Groningen, 17 oktober
ELLIS HENDRIKSEN
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
<i>De Kinderbiënnale als voorbeeld voor nieuwe uitvindingen</i> , presentatie voor leerlingen op het Preadinius Gymnasium, Groningen, 29 januari
Openingstoespraak <i>De Kinderbiënnale</i> , Groninger Museum, 8 maart
<i>The Children's Biennale in the Groninger Museum</i> , als onderdeel van de 'European Museum Academy Conference', A.G. Leventis Gallery, Nicosia, Cyprus, 4 oktober
Panelgesprek over <i>De Kinderbiënnale</i> , Museumcongres in theater Musis, Arnhem, 14 november
<i>Kinderteksten in het Groninger Museum</i> , Symposium 'Tekst in het museum', Rijksmuseum, 26 november

<i>De Kinderbiënnale in het Groninger Museum</i> , presentatie voor de vakjury als onderdeel van de Museumkids Award 2025, Stedelijk Museum Amsterdam, 27 november
<i>Participatie van kinderen en jongeren</i> , meetup ELJA Foundation, lezing H'ART Museum, Amsterdam, 11 december
EXTERNE ACTIVITEITEN
Kennisdeling <i>De Kinderbiënnale</i> en <i>Groninger Museum Tour</i> voor musea, 30 mei
JOËL MIEDEMA
EXTERNE ACTIVITEITEN
Documentalist voor Stichting voor Aziatische Kunst en Kunstnijverheid (Stichting Anders)
BELLE DE RODE
PUBLICATIES
<i>Bijzondere bureen: het echtpaar Heymans</i> , Essay, Groninger Museum, februari
<i>Bijsturen</i> , Essay, <i>Hard//Hoofd</i> , maart
Tentoonstellingscatalogus <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , Groningen, Groninger Museum, met Mariëtta Jansen, Anneke de Vries en anderen, 2024-2025, Zwolle / Groningen, WBooks
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
<i>De totstandkoming van een verhaal. Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , lezing Vriendenevenement, Groninger Museum, 3 februari
<i>Introductie: Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , lezing bij ontvangst Turing Foundation, 25 maart
<i>Introductie: Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , lezing bij ontvangst Rabobank, Groninger Museum, 4 december
<i>Introduction: How Van Gogh came to Groningen</i> , lezing bij ontvangst Kikkoman / Van Gogh Museum, Groninger Museum, 13 december
Gastcolleges, Academie Minerva, Hanzehogeschool Groningen
EDGAR PELUPESSY
PUBLICATIES
<i>Een Kosmische Timing?</i> , <i>Bulletin van de Vereniging Rembrandt</i> , Frans Maes en Rob van Gent, Jaargang 34, nummer 3, p. 18-22
<i>Historische Beleving: Caravaggio en Milaan</i> , <i>Historisch Tijdschrift Groniek</i> , <i>De Ander</i> nummer 237, p. 75-89
LEZINGEN / TOESPRAKEN
<i>Interdisciplinary Mindset honours course</i> , gastdocent in verband met de <i>zonnewijzer</i> , Groninger Museum, september 2024
Jaardiner <i>Caius Cirkel</i> , presentatie over de <i>zonnewijzer</i> , Vereniging Rembrandt, Dordrechts Museum, 2 november

<i>Roundtable: The History, Present & Future of Museums</i> , moderator, Groningen Museum, 29 november
EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid werkgroep vaste opstelling Museum aan de A, Groningen
RUUD SCHENK
EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid Kunstgenootschap Thomassen à Thuessink, Groningen
Jurylid Folly Art Norg
KARINA SMRKOVSKY
LEZINGEN / PRESENTATIES
Gastcollege <i>Communicatie</i> , studievereniging Commotie, 16 februari
Gastcollege <i>Marketing</i> , opleiding Toerisme, NHL Stenden, 14 maart
Gastcollege <i>Marketing</i> , opleiding NHL Stenden, 17 april
Presentatie <i>Marketing</i> , Hanzehogeschool Groningen, Groningen, 14 oktober
Presentatie <i>Marketing</i> , Bouwend Nederland, 10 december
EXTERNE ACTIVITEITEN
<i>Kennisdeling Publieksonderzoek</i> , DEN en Kunstraad, 3 december
Lid Stuurgroep Gastvrij Groningen
Lid Prinsenhofoverleg
Lid Art Alliantie NBTC
MARLON STEENSMA
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
<i>Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes</i> , lezing voor de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, 3 februari
Ontvangst van studenten van de Rijksuniversiteit Groningen in het museumdepot naar aanleiding van onderzoek over de Tea & Coffee Piazza's in de collectie voor de tentoonstelling <i>Welcome to the Dreamhouse!</i> , depot Groninger Museum, 17 september
Rondleidingen voor de Vereniging Vrienden van het Groninger Museum, depot Groninger Museum, 12, 18 en 25 september
Ontvangst en rondleiding van studenten van de Hanzehogeschool Groningen van de studie Commerciële Economie met de minor <i>Ondernemerschap & Cultuur</i> , depot Groninger Museum, oktober
Ontvangst en rondleiding van studenten van Academie Minerva, naar aanleiding van onderzoek naar Vincent van Gogh en de tentoonstelling <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , depot Groninger Museum, 25 september

EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid bestuur Stichting Menkemaborg Uithuizen
Jurylid Annual International Color Awards 2024
ANNEKE DE VRIES
PUBLICATIES
Tentoonstellingscatalogus <i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , Groningen, Groninger Museum, met Mariëtta Jansen, Belle de Rode en anderen: 2024-2025, Zwolle / Groningen, WBooks
<i>We could hardly refuse them. Alida Pott and the women of De Ploeg, 1918-1931</i> . – In: <i>Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek = Netherlands Yearbook for History of Art</i> . – Jrg. 74, p. 278-305
<i>Woord vooraf</i> . – In: <i>Lenny Bulthuis en Ingrid Middag (red.), In het spoor van De Ploeg. De Blauwe Schuit</i> , Lochem 2024, p. 5
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Toespraak bij opening van vormgeving N361, rotonde Mensingeweer, 31 mei
Presentatie <i>recente aanwinsten</i> , ontvangst Vereniging Rembrandt, Groninger Museum, 18 oktober
<i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam – met dank aan Johan Huizinga</i> , lezing boekpresentatie J. Huizinga, <i>Homo ludens</i> (red. Anton van der Lem), Universiteitsbibliotheek Leiden, 26 november
<i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , lezing VriendenLoterij Open Dag, Groninger Museum, 15 december
<i>Hoe Van Gogh naar Groningen kwam</i> , lezing bijeenkomst medewerkers Gasunie, Groninger Museum, 17 december
EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid bestuur Stichting Johan Dijkstra, Groningen
Docent letterpress, Grafisch Centrum Groningen
THIJS WESSELINK
LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES
Gastcollege <i>Digitale transformatie</i> , Minor Kunst & Cultuur, Hanzehogeschool, 4 november
EXTERNE ACTIVITEITEN
Lid landelijk kernteam DEN Digitale Transformatie, per september
LECONG ZHOU
PUBLICATIES
<i>Jacobus de Caluwe and the Delft Tradition of Imitating Yixing Stoneware Teapots</i> . – In: <i>Newsletter of The Oriental Ceramic Society</i> , red. Teresa Canepa en Beth Gardiner; nr. 32, april 2024, p. 14-17

Krekelkooi of Haargel-potje? Het Mysterie van Een Dekselpotje in de Collectie Anders (Cricket Jar or Hair Gel Container? The Mystery of a Covered Jar in the Anders Collection). – In: *Vormen uit Vuur: 5000 jaar Aziatische Keramiek uit de Collectie Anders, Liber Amicorum voor Christiaan Jörg*, red. Gerda Brust, Jan van Campen, Teresa Canepa, Ronald W. Fuchs II, Sebastiaan Ostkamp en Lecong Zhou; nr. 256, november 2024, p. 82-83 & p. 126

Yixing Stoneware Vessels Customised for Europe—Centred on the Mustard Pot in the Collection of the Groninger Museum. – Artikel gepresenteerd op het symposium ‘*The Origin, Spread, and Globalization of Porcelain*’ gehouden in Jingdezhen, 18-21 oktober 2023, ook gepubliceerd in: *Journal Taoci yishu yu kaogu (Ceramic Art and Archaeology)*; nr. 1, in druk, (geaccepteerd voor publicatie op 15 nov. 2024), 13 pagina’s

LEZINGEN / TOESPRAKEN / PRESENTATIES

Introduction to the Anders Collection and the Exhibition Dragons and Demons, Groninger Museumnacht, Groninger Museum, 5 juni

Inspiratiesessie: *Dragons and Demons*, Groninger Museum, 6 juni

Presentatie *Exhibition Dragons and Demons*, Groninger Museum, 7 juni

Presentatie *Dragons and Demons*, met De Koninklijke Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst, Groninger Museum, 6 oktober

New Acquisition: A Zhongkui Statue in the Groninger Museum Collection, met Vereniging Rembrandt, Groninger Museum, 18 oktober

College One Collection, Two Scholars and Countless Stories of Passions and Curiosities, Chasing the Flaming Pearl: Symposium in Honour of Christiaan Jörg’s 80th Birthday, Groninger Museum, 8 november

Presentatie *Dragons and Demons*, met de Faculteit Oost-Aziatische Studies van de Universiteit Leiden, Groninger Museum, 15 november

Presentatie *Dragons and Demons*, met Vereniging Nederland China, Groninger Museum, 27 november

Gastcollege *Working in the Groninger Museum*, afdeling Kunstgeschiedenis, Rijksuniversiteit Groningen, 17 december

EXTERNE ACTIVITEITEN

Gastredacteur, *Vormen uit Vuur: 5000 Jaar Aziatische Keramiek uit de Collectie Anders – Liber Amicorum voor Christiaan Jörg*

UITGAVEN, AWARDS EN NOMINATIES

TENTOONSTELLINGSCATALOGI

Groninger Museum: Jaarverslag 2023
Eindred. Andreas Blühm, Karlijn ter Horst, Esther Moesker en Karina Smrkovsky
Groningen: Groninger Museum, 2024
127p. : ill.

Hoe Van Gogh naar Groningen kwam
Red. Mariëtta Jansen, Belle de Rode, Anneke de Vries en anderen
Groningen: Groninger Museum; Zwolle / Groningen: WBooks, 2024-205

Groninger Museum Magazine
Red. Andreas Blühm, Ellis Hendriksen, Steven Kolsteren, Rudo Menge, Karina Smrkovsky en anderen
Jrg. 37, nr. 1

Groninger Museum Magazine
Red. Andreas Blühm, Ellis Hendriksen, Steven Kolsteren, Rudo Menge, Karina Smrkovsky, Annelize Wilpstra en anderen
Jrg. 37, nr. 2

AWARDS EN NOMINATIES

Winnaar *Museumkids Award 2025* voor *De Kinderbiënnale*
Uitgereikt door de Museumvereniging

Genomineerde *Children in Museums Award* voor *De Kinderbiënnale*
Uitgereikt door *Hands On!* International Association of Children in Museums

BEDRIJFSVOERING

EEN NIEUWE DIRECTIE, DIVERSITEIT EN TALENTONTWIKKELING

Iedereen is welkom in het team van het Groninger Museum, waar medewerkers hun talenten verder kunnen ontplooien en hun vaardigheden kunnen ontwikkelen. In 2024 zette het museum de ingezette richting van het verbeteren van werkprocessen, opleidingsprogramma's voor (toekomstig) personeel en welzijn voort.

Personeel en Organisatie

In het Groninger Museum staan medewerkers centraal. Hun welzijn, waardering en vermogen om zelfverzekerd en gemotiveerd te werken vormen de pijlers van een gezonde en stimulerende werkomgeving. We streven naar een cultuur waarin iedereen zich gewaardeerd voelt, met steun van zowel de organisatie als directe collega's. Dit draagt bij aan een productieve en prettige werksfeer.

DIRECTIE

Het jaar 2024 stond in het teken van belangrijke veranderingen in de directie. Eind juni namen we afscheid van onze zakelijk directeur Esther Moesker en in november van onze algemeen directeur Andreas Blühm. De raad van toezicht heeft, met ondersteuning van Marina Wijn Consultants en in samenspraak met een brede afvaardiging van de interne organisatie, functieprofielen opgesteld en is actief geweest in het werven en selecteren van de nieuwe directie. Roos Gortzak is aangesteld als artistiek directeur en Jan Geert Vierkant als zakelijk directeur.

PERSONEEL

In lijn met onze maatschappelijke betrokkenheid faciliteerde het museum in 2024 diverse externe re-integratietrajecten in het kader van het tweede spoor. Daarnaast zetten we onze samenwerking met lederz voort, waarmee we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen. Dankzij deze samenwerking leverden vijf medewerkers van lederz een waardevolle bijdrage aan de afdelingen Beveiliging en Collecties.

Daarnaast werkten een aantal medewerkers van GasTerra tijdelijk bij ons. Deze inzet bood hen de kans om ervaring op te doen buiten hun gebruikelijke werkomgeving, terwijl wij konden leren van hun specifieke expertise en vaardigheden.

2024 was een jaar met veel personeelsmobiliteit. In totaal zijn 41 medewerkers uit dienst gegaan, waarvan drie vanwege pensioen. Tegelijkertijd hebben we zeventien structurele vacatures vervuld door nieuwe aanstellingen en interne doorstroom. Daarnaast

ondersteunden 27 jongerenambassadeurs ons tijdelijk tijdens *De Kinderbiënnale*, een project dat jong talent de kans biedt om bij te dragen aan onze activiteiten.

TALENTONTWIKKELING

Het Groninger Museum blijft investeren in de ontwikkeling van zijn medewerkers. In 2024 namen diverse collega's deel aan trainingen en opleidingen. Zo volgden enkele managementleden de leergang *Leiderschap in Cultuur* van de Universiteit Utrecht. Daarnaast voerde HR een onderzoek uit naar ontwikkelingsmogelijkheden binnen het museum, gebaseerd op de uitkomsten van het medewerkersonderzoek in 2023. Om de vaardigheden van onze publieksgerichte medewerkers te versterken, volgden zij een weerbaarheidstraining.

Deze en andere initiatieven op het gebied van talentontwikkeling dragen bij aan een sterke organisatie en bieden onze medewerkers de mogelijkheid om te groeien. Dit is essentieel voor het behoud van expertise en de continuïteit van de prestaties binnen het Groninger Museum.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Het Groninger Museum vindt het essentieel om te werken met een diversiteit aan mensen en gezichtspunten, qua leeftijd, ervaring, achtergrond, gender, seksuele voorkeur en karakter. Voor iedereen is ruimte binnen ons bedrijf. We bieden iedere medewerker gelijke kansen om talenten te ontplooien en streven naar een open, veilige en inclusieve werkomgeving. Om op alle niveaus een afspiegeling te zijn van de maatschappij, stimuleren we het aantrekken en behouden van mensen met een migratieachtergrond en mensen met een arbeidsbeperking.

51,08

FTE
(PEILDATUM 31 DECEMBER 2024)

20

ZZP-ERS

92

MEDEWERKERS
(PEILDATUM 31 DECEMBER 2024)

16

STAGIAIRS

BEDRIJFSVOERING
EEN NIEUWE DIRECTIE, DIVERSITEIT EN TALENTONTWIKKELING

ZIEKTEVERZUIM

Het verzuimpercentage is hoger dan voorgaande jaren. Deze stijging is voor het grootste deel toe te schrijven aan een toename in extra lang verzuim op de afdelingen Beveiliging en Participatie & Educatie, waar in totaal zes medewerkers lang verzuimd zijn geweest.

	2024	2023
Verzuimpercentage	7,4%	4.1%

Technische dienst en facilitaire zaken

Doorlopend zorgt het team van het museum voor onderhoud in en rondom het gebouw. In perioden van de op- en afbouw van tentoonstellingen gaat de aandacht natuurlijk meer naar de tentoonstellingen. In 2024 verwelkomde het museum een nieuwe technische partner voor het beheer en onderhoud van het gebouw, Croonwolter&dros. Na een aantal uitdagingen in de aanloop- en opstartfase is de samenwerking inmiddels constructief. Ook heeft de afdeling een start gemaakt met de ontwikkeling van een meerjarenbegroting voor het onderhoud voor de komende beleidsperiode 2025-2028.

KLEIN] SCHILDERWERK

Ook in 2024 kregen verschillende onderdelen van het gebouw aan de buitenkant een nieuwe verflaag. Zo startten de werkzaamheden voor het schilderwerk van het Starck Paviljoen na voorbereidingen in 2023, een project dat in 2025 wordt afgerond. Ook werd opnieuw een fase van het staal van het COOP/Himmelb(l)au-paviljoen geschilderd. De laatste fase van dit werk vindt plaats in 2025. De roze en groene gebouwdelen kregen tevens een nieuwe verflaag.

Voor het schilderwerk maakt het museum gebruik van een beter dekende verf die langer meegaat: Keim. Hierdoor hoeft het gebouw in de toekomst minder vaak opnieuw geschilderd te worden.

DUURZAAMHEID

Voor het Groninger Museum staat duurzaamheid hoog op de agenda. Het afgelopen jaar investeerde het museum in ruim tweehonderd nieuwe, dimbare LED-lampen ter vervanging van oude halogeenlampen. Deze investering zorgt voor een aanzienlijke vermindering van het energieverbruik. Dat geldt ook voor het vervangen van de gasontladdingslampen die de buitenkant van het gebouw verlichten. Zodra deze lampen stukgaan, vervangt het museum ze voor LED-lampen.

Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor het isoleren van koel- en warmteleidingen op het dak van het Coop Himmelb(l)au Paviljoen, waarvan de uitvoering in 2025 gepland staat.

HUURDER

De gemeente Groningen is eigenaar van het Groninger Museum gebouw. Afspraken over beheer en onderhoud zijn vastgelegd in een zogenaamde demarcatielijst. Hierover is in 2024 opnieuw regelmatig en constructief overleg gevoerd. De samenwerking met de Gemeente Groningen verliep wederom goed

DE ONDERNEMINGSRAAD

De ondernemingsraad (OR) van het Groninger Museum is dé schakel naar het personeel en staat in nauw contact met de directie.

Bereikbaar

De leden doen hun best om op de hoogte te zijn van wat er in alle hoeken van de organisatie speelt. Zij hebben zich ervoor ingezet om een goede band met de gehele organisatie op te bouwen.

Overleg

De leden vergaderen maandelijks met elkaar. Iedere twee maanden is er een constructief overleg met de directie waar de plannen voor het Groninger Museum besproken worden. Daarnaast is het streven twee keer per jaar een zogeheten Artikel 24-overleg met zowel de directie als de raad van toezicht te houden. De ondernemingsraad komt daarbij op voor zowel de belangen van de medewerkers als die van de organisatie. In 2024 is de OR actief betrokken geweest bij de sollicitatie- en selectieprocedure van de nieuwe directie.

Raad van toezicht

In 2024 waren de leden van de raad van toezicht aanwezig bij het Artikel 24-overleg.

Training

Eind april vond een training plaats waarin de nieuwe leden alles leerden over de verschillende rollen binnen de ondernemingsraad.

Samenstelling

In 2024 bestond de ondernemingsraad uit de volgende leden:

- + Alex Tjoelker (voorzitter)
- + Sanne Heesbeen
- + Joël Miedema
- + Marieke van Oostendorp
- + Aaltje Jousma
- + Collin van Gemert
- + Karin Kwant (secretaris, tot januari 2025)
- + Kim Vermeulen (tot najaar 2024)
- + Yvette Verhagen (tot najaar 2024)
- + Lieuwe Jongsma (tot voorjaar 2024)
- + Fabiola Bierhoff (tot voorjaar 2024)
- + Henk Kamminga (tot voorjaar 2024)
- + Mettina Bleker (tot voorjaar 2024)

EXPO
DATUM

DUURZAAMHEID

STAPPEN VOOR EEN GROENE TOEKOMST

81

Duurzaamheid nam de afgelopen jaren een steeds prominere plek in de museale wereld. Ook het Groninger Museum heeft in 2024 opnieuw belangrijke stappen gezet: van de aanschaf van nieuwe ledlampen en een energiezuinig liftsysteem tot het hergebruik van tentoonstellingsmeubels. Toch ontbrak een onderliggende structuur, waardoor meetbaarheid en samenhang een uitdaging bleven.

In 2023 hebben we het vraagstuk actief geagendeerd door samen te werken met de Rijksuniversiteit Groningen aan het research-tutorial *Het Groninger Museum en Duurzaamheid*. Drie studenten brachten met een nulmeting de huidige situatie van het museum in kaart. Hun bevindingen tonen aan dat er binnen de afzonderlijke afdelingen al veel gebeurt, maar dat er winst te behalen valt in de samenwerking en cohesie tussen deze afdelingen. Dit kan zorgen voor een versnelling in de duurzaamheidsinitiatieven van het Groninger Museum. Daarnaast bieden literatuurverwijzingen en *best practices* inspiratie om verdere verdieping te realiseren.

De resultaten van dit uitgebreide onderzoek zijn vertaald naar een compacte nulmeting, die als leidraad dient voor de oprichting van een *Green Team* en het aanstellen van een duurzaamheidscoördinator. Met deze basis is in 2024 gewerkt aan het definiëren van ambitieuze doelstellingen die het museum dichterbij een duurzame toekomst brengen.

Vertegenwoordiging in de werkgroep *Musea en Duurzaamheid*

In 2024 speelde het Groninger Museum ook een actieve rol op nationaal niveau. Fabiola Bierhoff, manager tentoonstellingen, nam deel aan de werkgroep *Musea en Duurzaamheid* van de Museumvereniging. Deze werkgroep startte eind 2023 met het verzamelen van informatie en het voeren van gesprekken in de sector. De resultaten zijn opgenomen in een adviesrapport dat in december 2024 is gepubliceerd.

Het rapport benadrukt de unieke rol van musea in de klimaatcrisis: “Kunst en cultuur hebben de kracht om duurzaamheid te bevorderen, zowel binnen de sector als in de bredere samenleving. Musea zijn diep verwoven met de maatschappij en hebben direct contact met mensen in heel Nederland. Musea spelen een unieke rol in de klimaatcrisis mede dankzij hun langetermijnvisie. Terwijl politieke en economische cycli vaak gericht zijn op de korte termijn, richten musea zich op het bewaren van collecties en verhalen voor toekomstige generaties. Musea dragen daarnaast bij aan bewustwording door de gevolgen

van klimaatverandering inzichtelijker en voelbaarder te maken voor het publiek, en spelen zo een sleutelrol in de verandering van mentaliteit en gedrag.”

Het rapport adviseert onder meer over de aanstelling van een duurzaamheidscoördinator voor de gehele museumsector. Deze coördinator zal het centrale aanspreekpunt zijn, kennis delen via een centrale kennisbank en ondersteuning bieden bij het opstellen van stappenplannen voor individuele musea. Ook heeft de werkgroep aanbevelingen gedaan om musea te helpen bij het vinden van financiering voor hun duurzaamheidsprojecten. Dankzij onze deelname in deze werkgroep kan het Groninger Museum inspelen op de laatste ontwikkelingen in de sector en een voortrekkersrol blijven vervullen.

Routekaart en Energiescan: een blik op de toekomst

Een andere, belangrijke stap in 2024 was de doorlichting van onze bedrijfsvoering en het energieverbruik van ons gebouw, uitgevoerd door CFP Green Buildings en gesponsord door Rabobank. Dit leidde tot twee belangrijke documenten: de *Routekaart Duurzaamheid* en de *Energiescan voor het Groninger Museum*.

De routekaart geeft ons handvatten om systematisch te verduurzamen, met prioriteit voor thema's zoals energie, inkoopbeleid en materiaalgebruik. De energiescan helpt ons om concrete stappen te definiëren die zowel impactvol als haalbaar zijn.

Een van de meest veelbelovende aanbevelingen is de installatie van een water-water warmtepomp in het water van de Zwaaiikom. Dit project biedt enorme kansen: het verlaagt onze CO₂-voetafdruk aanzienlijk én kan zorgen voor aanzienlijke besparingen op de energierekening. CFP Green Buildings benadrukte dat een project op deze schaal technisch nog nooit eerder in Nederland is uitgevoerd. Dit maakt het niet alleen uniek voor het Groninger Museum, maar zou het museum een nationale koploper maken. Ook biedt het (investerings-) kansen voor het waterschap, de Gemeente Groningen en andere betrokken partijen.

Dit project heeft de potentie om het museum op de duurzaamheidskaart te zetten en onderstreept de inspirerende rol die musea kunnen spelen in de groene transitie. Voor 2025 staat een projectdefinitie en haalbaarheidsonderzoek gepland om dit ambitieuze idee verder te concretiseren.

DE DRIE CODES

Governance Code Cultuur

Het Groninger Museum past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Naast tentoonstellingen en collectiebeheer zet het Groninger Museum zijn collectie en het museum op veel andere manieren in om waarde te creëren, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van onderwijsprogramma's voor scholen, programma's voor specifieke doelgroepen als slechtzienden of ouderen, de *Groninger Museum Tour* voor kinderen in de provincie Groningen en andere evenementen. Daarmee spant het Groninger Museum zich voortdurend in om toegankelijk te zijn én blijven voor alle Groningers en vele anderen.

BEWUSTWORDING EN REFLECTIE

Het Groninger Museum past de acht principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe, waarmee de gangbare standaarden voor goed bestuur en toezicht worden gevolgd. Een transparante verantwoording, adequaat toezicht en een goed bestuur zijn belangrijk voor het museum, waarmee het zijn maatschappelijke doelstelling als schepper, bewaarder en overdrager van culturele waarde realiseert. De principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur gaan over het proces van besturing, beleid, besluitvorming, uitvoering, toezicht en verantwoording. Het biedt bovendien hulp om bewust te reflecteren op vragen als 'Hoe doen we het?' en 'Waarom doen we het zo?'. De acht principes uit de code worden daarom constant gemonitord en geoptimaliseerd voor verbeterde toepassing. Dat gaat in constructieve samenwerking met de raad van toezicht en de ondernemingsraad. De raad van toezicht beoordeelt jaarlijks in welk opzicht zijn leden behoefte hebben aan verdieping en verbreding van hun kennis. Deze jaarlijkse toets moet een plek in de jaarplanning krijgen. Dat leidde onder andere tot de jaarlijkse beleidsdag voor de raad van toezicht en de directie, waarmee het Groninger Museum in 2022 startte. Het proces voor de totstandkoming van het jaarverslag werd geoptimaliseerd

RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht van het Groninger Museum houdt zich aan het *reglement raad van toezicht*. Hierin staat onder meer hoe tussen de directie en de raad taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn verdeeld en hoe de raad van toezicht haar rol als toezichthouder en werkgever invult. Bij haar samenstelling streeft de raad van toezicht naar een breed scala van deskundigheden uit verschillende sectoren, als financiën, onderwijs en wetenschap, digitalisering, diversiteit en inclusie, historie, kunst en vormgeving en design. De samenstelling van de raad - en of deze nog past bij de aard en uitdagingen van de organisatie - is onderdeel van de jaarlijkse zelfevaluatie. Nieuw toegetreden leden maken kennis met de organisatie door onder andere het bezoeken van het museum, kennismakingsgesprekken met een brede vertegenwoordiging van de organisatie en het inlezen in de materie aan de hand van verschillende documenten, bijvoorbeeld het beleidsplan, jaarverslagen en bestuursrapportages. De taken van de raad van toezicht zijn verdeeld onder de leden. Financiën is ondergebracht bij de auditcommissie. In deze commissie worden onder andere de jaarrekening, managementletter en het accountantsverslag geagendeerd en besproken. Daarnaast is er een remuneratiecommissie die zich onder andere bezighoudt met het aanstellen van nieuwe (directie-)

leden. De raad van toezicht vergadert volgens vastgesteld schema: tenminste vier keer per jaar, voor onder andere het goedkeuren van de begroting en voor de vaststelling van jaarverslag en jaarrekening. Voorafgaand aan een vergadering van de raad is er een vergadering van de auditcommissie. De vergaderingen van de remuneratiecommissie hangen samen met de jaargesprekken van de directie en eventuele vacatures in de raad van toezicht of directie. Voor elke vergadering met de raad van toezicht levert de directie een bestuursrapportage. In deze bestuursrapportages komen actuele landelijke en regionale ontwikkelingen, de beleids- en begrotingscyclus (meerjarenbeleid, jaarplan, managementinformatie en jaarverslag), HR-informatie als verzuim, ontwikkelingen en vacatures, middelenmanagement (facilitair, financiën, ICT) aan de orde, evenals input vanuit afdelingen Presentaties, Participatie & Educatie, Communicatie en Beveiliging en informatie over contacten met stakeholders. Daarnaast krijgt de raad van toezicht voor iedere vergadering een financiële rapportage. Minimaal één keer per jaar overlegt de raad van toezicht met de verantwoordelijk wethouder van de Gemeente Groningen en de verantwoordelijk Gedeputeerde van de Provincie Groningen. Daarnaast voert de raad één- of tweemaal per jaar overleg met de ondernemingsraad van het Groninger Museum. In 2024 werd ook het Artikel-24-overleg gevoerd, een gesprek tussen de ondernemingsraad en de directie, waarbij een vertegenwoordiging van de raad van toezicht aanschuift als toehoorder. In het voorjaar worden daarin de strategie en de algemene ontwikkeling van het museum besproken; in het najaar staat de financiële stand van zaken op de agenda. Deze overleggen zijn ingevoerd in het kader van transparantie en betrokkenheid van de ondernemingsraad, ook ten behoeve van de Fair Practice Code. Onderdeel van onafhankelijk en integer handelen is alertheid op belangenverstrengeling. Zowel leden van de directie als van de raad van toezicht aanvaarden niet zonder meer nevenfuncties als deze de belangen van de organisatie zouden kunnen raken. Er zijn in 2024 geen gevallen van belangenverstrengelingen geconstateerd en evenmin is sprake van zakelijke transacties tussen het Groninger Museum en de leden van de raad van toezicht en directie.

DE DIRECTIE

De directie van het Groninger Museum is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. De directie streeft naar goed werkgeverschap door zich te houden aan de actuele CAO, het organiseren van een goed functionerende ondernemingsraad, het faciliteren van persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en het zorgen voor een veilige werkomgeving. De laatste jaren gaat bijzondere aandacht uit naar de cultuur waarin die veilige werkomgeving wordt gecreëerd. Voor deze omgeving zorgen alle medewerkers met elkaar en zij zijn er met elkaar verantwoordelijk voor. De directie draagt daaraan bij door een voorbeeldfunctie aan te nemen en de faciliteiten die daarvoor nodig zijn te verzorgen. Eigen ontwikkeling neemt de directie erg serieus. Door het volgen van trainingen en deelnemen aan bijeenkomsten geeft de directie vorm aan professionele ontwikkeling. Ook evalueert de raad van toezicht regelmatig de noodzakelijk geachte eigen deskundigheidsbevordering. Daarnaast haalt de directie feedback

op uit de organisatie over het functioneren. Het medewerkersonderzoek, dat niet jaarlijks maar wel op regelmatige basis wordt gehouden, speelt daarbij een belangrijke rol. In het kader van risicobeheersing en controle is er risicomanagement ingesteld. De risicoanalyse en de te nemen respectievelijk genomen maatregelen worden periodiek besproken met de raad van toezicht en het managementteam van het Groninger Museum; waar nodig wordt indien mogelijk bijgestuurd.

MEDEWERKERS

Het Groninger Museum heeft een externe vertrouwenspersoon. Jaarlijks voert de directie een evaluatiegesprek met diegene. Sinds 2023 schuift daarbij ook de voorzitter van de ondernemingsraad aan op uitnodiging van de directie, in het kader van transparantie in de organisatie. Ook beschikt het Groninger Museum over een beleid ter voorkoming van ongewenste omgangsvormen en een klokkenluidersregeling, waartoe alle medewerkers toegang toe hebben.

Fair Practice Code

Het Groninger Museum hanteert de Fair Practice Code voor ondernemen en werken in de kunst, de cultuur en de creatieve industrie. In deze code zijn vijf kernwaarden opgenomen: solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie. Het Groninger Museum maakt deze kernwaarden op verschillende manieren waar.

SOLIDARITEIT

Het Groninger Museum beoogt een cultuur waarin medewerkers samenwerken, trots zijn op de organisatie waarvoor ze werken en elkaar versterken en ondersteunen door het samen met elkaar te doen. Het museum heeft een platte organisatiestructuur met zo min mogelijk managementlagen. De stijl van leiderschap is coachend en gericht op het kunnen nemen van eigen verantwoordelijkheid, waardoor er een onderling gevoel van solidariteit en verbondenheid ontstaat en mensen binnen de organisatie in staat worden gesteld om hun werk goed en veilig te kunnen doen. De directie heeft daarin naast een faciliterende ook een voorbeeldrol.

TRANSPARANTIE

De directie van het Groninger Museum streeft naar een zo transparant mogelijke organisatie. De positie van de ondernemingsraad van het museum is in de afgelopen jaren steviger verankerd, ondermeer door het invoeren van het Artikel 24-overleg - en op deze wijze betrokken bij de ontwikkelingen in de organisatie. Notulen van diverse overleggen worden op het interne netwerk gepubliceerd.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is in de museale wereld een steeds belangrijker aandachtspunt geworden. Ook voor het Groninger Museum is het een relevant onderwerp. De afgelopen jaren zette het museum verschillende stappen ten behoeve van duurzaamheid. Waaraan het nog enigszins ontbrak was structuur. Daarom werd in 2023 een nulmeting uitgevoerd. Hierdoor werd onder andere inzichtelijk waar al aanzienlijke stappen zijn gezet en op welke terreinen nog een verbeteringslag mogelijk is. Bovendien is onze coördinator Tentoonstellingen Fabiola

Bierhoff een actief lid van de werkgroep *Musea en Duurzaamheid* van de Museumvereniging. Meer over de actuele stand van zaken over duurzaamheid en het Groninger Museum is te lezen op pagina 81.

DIVERSITEIT

Door de Code Diversiteit & Inclusie te omarmen en deze te implementeren, streeft het Groninger Museum naar een diverse organisatie. De organisatie, haar tentoonstellingen en evenementen moeten een goede vertegenwoordiging en daarmee een afspiegeling zijn van de samenleving in de provincie Groningen, met al haar verschillende mensen. Deze couleur locale is het uitgangspunt voor diversiteit in het Groninger Museum. Zo is in 2024 gewerkt aan de totstandkoming van de presentatie *Schoonheid en Verzet* (maart 2025), waarin de veelzijdigheid van queerness centraal staat. Kunstenaars die gender, seksualiteit en identiteit bevragen, zoals Andy Warhol en Inez van Lamsweerde, krijgen hier een podium. Door middel van kunst wordt de kracht van anders-zijn getoond, los van traditionele kaders en verwachtingen. De presentatie maakt deel uit van de IHLIA Queer Geschiedenismaand 2025.

VERTROUWEN

Zeggen wat je doet en doen wat je zegt: dat motto leeft in het Groninger Museum. De directie stelt zichzelf ten doel om hierin een voorbeeldfunctie te nemen. Transparantie over visie, beleid en processen draagt bij aan het vertrouwen binnen de organisatie. Het Groninger Museum vindt een goed functionerende ondernemingsraad bovendien erg belangrijk. Aanbevelingen worden ter harte genomen en betreffende afdelingen betrokken bij het verbeteren van de organisatie. Medewerkers en directie van het Groninger Museum delen daarin een wederzijdse verantwoordelijkheid.

Code Diversiteit en Inclusie

Het Groninger Museum omarmt de Code Diversiteit en Inclusie. De code wordt toegepast en getoetst binnen de 4 P's: programma, publiek, personeel en partners. Het museum is van de gemeenschap, van iedereen, dus het uitgangspunt is dat het Groninger Museum een breed mogelijke groep mensen bereikt en bindt.

PROGRAMMA

De Kinderbiënnale van 8 maart t/m 3 november had als thema *A Better Place*, met als uitgangspunt diversiteit. De groep van ruim zestig kinderambassadeurs, bestaande uit kinderen met uiteenlopende achtergronden en een groep van 24 jongerenambassadeurs waren gedurende de tentoonstelling nauw betrokken. Tijdens de tentoonstelling was werk te zien en te ervaren van verschillende nationale en internationale kunstenaars.

Als 'tegenhanger' opende op 29 maart de tentoonstelling *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes*. In deze tentoonstelling laat het museum, met een grote diversiteit aan objecten, een kijkje achter de schermen zien. Met deze twee tentoonstellingen benadrukte het Groninger Museum de diversiteit van extern werk als de diversiteit van de eigen collectie.

DE DRIE CODES

PUBLIEK

Het ook in 2024 blijvend inzetten op (vernieuwende) programma's voor specifieke doelgroepen, zoals doven en slechthorenden of mensen met Alzheimer en het faciliteren van prikkelarme openstellingen, geeft uiting aan het omarmen van diversiteit en inclusie van het Groninger Museum.

In de strijd tegen eenzaamheid gaf het museum in 2024 verder uitvoering aan de *Museum Shuttle*. Een laagdrempelig programma waarbij mensen uit stad en provincie Groningen van huis worden opgehaald, een interactieve middag beleven in het museum en weer thuisgebracht worden. Waar in 2023 nog werd gereden met wagens van de mobiliteitspartner binnen het project, Welmobiel, werd in 2024 de eigen *Museum Shuttle* in gebruik genomen. Deze kleurrijke elektrische bus is ook geschikt voor deelnemers die gebruik maken van mobiele hulpmiddelen zoals een rolstoel of rollator.

Het doel is om mensen door middel van kunst (meer) met elkaar in contact te brengen. Het geeft bovendien een (nog) breder publiek toegang tot het museum, door op een laagdrempelige manier een doelgroep naar het museum te halen die daar doorgaans vrijwel niet komt.

PERSONEEL

In 2023 werkten de verschillende afdelingen van het Groninger Museum verder aan de door de Werkgroep Diversiteit & Inclusie gestelde doelen. Deze doelen werden opgesteld aan de hand van de 4 P's. Eind 2023 werd de vernieuwde *Scan Diversiteit & Inclusie* toegepast op de organisatie. Aan het begin van 2024 kwam de werkgroep opnieuw bij elkaar. Tijdens deze bijeenkomst besprak de werkgroep zowel de voortgang van de gestelde kort- als langetermijndoelen en werden plannen verder doorontwikkeld en bijgesteld indien nodig. Een aantal uitgangspunten is blijvend doorgevoerd in de ontwikkeling en presentatie van tentoonstellingen. Een voorbeeld daarvan is inclusief beeld- en taalgebruik, dat inmiddels standaardpraktijk is in alle uitingen van het museum. Dat zorgt voor herkenbaarheid bij zowel het personeel als het publiek. In 2024 is de eerste vrouwelijke artistiek directeur aangesteld bij het museum.

PARTNERS

Het bewust omgaan met diversiteit geldt blijvend voor zowel partners die het Groninger Museum facilitair ondersteunen als partners die betrokken zijn bij het primaire proces van collectiebeheer en -behoud en tentoonstellingen. Daarbij maakt het Groninger Museum bij elke nieuwe samenwerking de afweging in hoeverre deze aan diversiteit en inclusie bijdraagt.

Ook toetst het museum of de samenwerking in overeenstemming is met zijn doelstellingen op het gebied van diversiteit en inclusie. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking die is aangegaan met WerkPro en *De Kinderbiënnale*. Deze organisatie werkt aan een samenleving waar iedereen meedoet en ieders talent wordt benut. Vanuit de kringloopwinkels GoudGoed, onderdeel van WerkPro, werd materiaal ingezameld voor de realisatie van het kunstwerk *Blauwe Stad* van Carolien Adriaansche, dat tentoongesteld werd in het museum tijdens *De Kinderbiënnale*. Bij dit kunstwerk konden bezoekers ook zelf aan de slag om objecten te bouwen met wit plastic 'afval'. Dit witte plastic werd ook deels door WerkPro verzameld. Ook onderdeel van WerkPro is het naaiatelier NAIS. Hier zijn voor de jongerenambassadeurs die meewerkten aan *De Kinderbiënnale* tassen genaaid van de zaaltaken die bij de kunstwerken hingen.

RAAD VAN TOEZICHT

VAN DE STICHTING GRONINGER MUSEUM VOOR STAD EN LANDE EN HET BESTUUR VAN DE STICHTING KUNSTBEZIT EN OUDHEDEN GRONINGER MUSEUM

De raad van toezicht houdt toezicht op de directie en de algemene zaken binnen het Groninger Museum. De raad stelt het beleid van het museum vast, ziet toe op de uitvoering ervan, fungeert als klankbord en geeft advies. Hiernaast wordt toezicht gehouden op de financiële huishouding van het museum. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het goedkeuren van de begroting en jaarstukken..

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht, zoals vastgelegd in de statuten, stemmen overeen met de bepalingen van de Governance Code Cultuur. Daarnaast vervult de raad de werkgeversrol ten aanzien van de directie.

Overleg

De raad van toezicht van de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande heeft in 2024 15 keer vergaderd (zeven keer met directie en acht keer zonder directie) en de Auditcommissie van de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande heeft tien keer digitaal vergaderd. Het bestuur van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum is drie keer voor overleg bijeen geweest. In verband met het aantreden van de nieuwe directie is de beleidsdag verplaatst naar voorjaar 2025.

De onderwerpen die onder andere zijn besproken: de jaarrekening, het jaarverslag, de financiële voortgang, de beleidsdoelstellingen, het medewerkersonderzoek, de terugkeer van het schilderij *Lentetuin* in het museum, de ondernemingsraad, diversiteit en inclusie, het depot, fondsenwerving, communicatie, dataveiligheid en cybersecurity, samenwerking met het Museum aan de A, en de werving en selectie van de nieuwe directie.

Een vertegenwoordiging van de raad van toezicht heeft een aantal keren gesproken met de ondernemingsraad.

De raad van toezicht heeft samen met een brede afvaardiging vanuit de medewerkers en ondernemingsraad de werving en selectie van de nieuwe directie uitgevoerd onder begeleiding van Marina Wijn Consultancy. Hiervoor hebben diverse bijeenkomsten plaatsgevonden in de periode juni tot november 2024.

De ontmoetingen van de raad van toezicht met Kirsten de Wrede, wethouder Cultuur van de gemeente Groningen en Tjeerd van Dekken, gedeputeerde Cultuur van de provincie Groningen vonden op 12 februari en 22 november 2024 plaats.

Buiten de vergaderingen is er frequent contact tussen de leden van de raad van toezicht en de directie. Minimaal eenmaal per jaar vergadert de raad van toezicht zonder directie. Tijdens deze vergadering wordt in ieder geval gesproken over het eigen functioneren en de relatie met de directie.

Commissies AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie wordt gevormd door drie leden van de raad van toezicht; mevrouw A. Koops-Aukes (voorzitter tot 1 oktober 2024 en de heer K. Perik voorzitter vanaf 1 oktober 2024), de heer S. Prinsen en de heer E. Sterken. In de auditcommissie worden de kwartaalrapportages en risicoparagrafen besproken. Dit jaar is aandacht geweest voor de begrotingen en de bevindingen van de accountant,

de Europese aanbestedingsregels en Algemene Verordening Gegevensbescherming. De accountant was aanwezig bij twee van de acht vergaderingen van de auditcommissie.

REMUNERATIECOMMISSIE

De remuneratiecommissie bestaande uit drie leden van de raad van toezicht: de heer S. Prinsen (voorzitter), mevrouw C. Jager en mevrouw C. Wekker bespreekt met de directie het functioneren en de wijze van uitvoering van taken.

AFSCHEID

In 2024 is er één wijziging opgetreden in de raad van toezicht. Koen Perik heeft de rol van voorzitter van de auditcommissie overgenomen van Agnes Koops.

Samenstelling

De samenstelling (peildatum 31 december 2024) van de raad van toezicht is als volgt:

JACQUES WALLAGE (VOORZITTER)

Nevenfuncties:

- + Lid bestuur Stichting Rookpreventie Jeugd, Amsterdam
- + Gasthoogleraar Rijksuniversiteit Groningen
- + Voorzitter van het Bijzondere Momenten Fonds van PostNL (onbezoldigd)

CATHY JAGER

- + Hoofd Bureau Collecties & Tentoonstellingen van het Rijksmuseum Amsterdam

Nevenfunctie:

- + Lid raad van toezicht Museum Speeklok, Utrecht

SANDER PRINSEN

- + Investeerder Move Fast Ventures

Nevenfuncties:

- + Lid raad van commissarissen Wensink Automotive Beheer
- + Lid raad van commissarissen N.V. NOM
- + Lid bestuur Jeugdfonds Sport en Cultuur Drenthe

PROF. DR. ELMER STERKEN

- + Hoogleraar Monetaire Economie, Rijksuniversiteit Groningen
- + Speciaal Adviseur van het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties:

- + Voorzitter van de adviescommissie voor de sport van de gemeente Groningen
- + Decaan Honours College, Rijksuniversiteit Groningen
- + Voorzitter Beleggingscommissie MM Funds AEGON Asset Management
- + Voorzitter raad van toezicht Universiteit voor Humanistiek
- + Lid Centrale Plancommissie Centraal Planbureau
- + Lid Council University of Tartu
- + Secretaris-penningmeester Stichting Nicolaas MuleriusfondsLid raad van toezicht Erasmus Universiteit Rotterdam

DRS. KOEN PERIK RC

- + Partner SIS Finance Consulting, Amsterdam

Nevenfuncties:

- + Lid raad van commissarissen van VDR Bouwgroep in Deventer
- + Lid raad van toezicht zorginstelling Yulius in Dordrecht
- + Voorzitter Curatorium Postdoctorale Controllersopleiding in Rotterdam
- + Lid raad van toezicht medisch specialistisch bedrijf MSNW

CHARLOTTE WEKKER

- + Hogeschooldocent “Samenlevingsopbouw” Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen
- + Adviseur inclusie en diversiteit college Hanzehogeschool
- + Eigenaar Familiekracht@Work
- + PhD-betrekking, Rijksuniversiteit Groningen
- + Adviseur gemeente Groningen inzake slavernijmonument
- + Trainer en adviseur diversiteit en inclusie

Overzicht in- en uitfunctietreding

De zittingstermijn is vier jaar. Een aftredend lid van de raad van toezicht kan éénmaal worden herbenoemd. Het lidmaatschap van de raad van toezicht is onbezoldigd.

Naam	In functie	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn
Jacques Wallage	dec. 2021	dec. 2025	
Cathy Jager	jan. 2021	jan. 2025	jan. 2029
Sander Prinsen	juni 2019	juni 2023	juni 2027
Koen Perik	okt. 2024	okt. 2028	
Elmer Sterken	jan. 2021	jan. 2025	jan. 2029
Charlotte Wekker	jan. 2021	jan. 2025	januari 2029

Agnes Koops-Aukes juni 2021 Afgetreden september 2024

LIDMAATSCHAP EN TRANSACTIE

Het lidmaatschap van de raad van toezicht is onbezoldigd. In 2024 zijn er geen zakelijke transacties geweest tussen leden van de raad van toezicht en het Groninger Museum.

FINANCIËEL VERSLAG

Resultaat

Het Groninger Museum heeft in 2024 aanzienlijk minder bezoe- kers getrokken dan in 2023. Dit was deels verwacht, maar alsnog viel de opbrengst uit ticketverkop en tegen. Deze tegenvaller werd gecompenseerd door een hogere opbrengst vanuit de VriendenLote- rij, vanwege een hoge bijdrage uit de geormerkte lotenverkoop. We hebben uiteindelijk minder middelen uit de BIS-subsidie 2021-2024 ingezet dan verwacht, maar dit hangt grotendeels samen met het feit dat een van de projecten deels nog in 2025 loopt, waarvoor we de middelen alsnog zullen inzetten.

De hoogte van de opbrengsten is enigszins vertekend, evenals de hoogte van de kosten, omdat er een éénmalige aankoop van € 650k is geweest. Deze is volledig gedekt door bijdragen van fondsen en door sponsoring. Als gevolg daarvan zijn zowel de kosten als de opbreng- sten met dit bedrag toegenomen ten opzichte van de jaarbegroting. Als we de betreffende aankoop buiten beschouwing laten, dan zijn de kosten lager dan begroot. Dat is voornamelijk veroorzaakt door te bezuinigen op de personeelskosten waar we, gelet op de tegenal- lende bezoekersaantallen, in de loop van het jaar de keuze gemaakt hebben om een aantal vacatures niet direct in te vullen.

Op huisvestingskosten en overige kosten hebben we weliswaar fors kunnen besparen ten opzichte van 2023, maar niet helemaal ten opzichte van de begroting 2024. Dit kwam deels door incidentele kosten die samenhangen met de directiewissel en een aantal advies- opdrachten vooruitlopend op 2025, waarin het museum verdere stappen wil maken bij het verbeteren van haar kostenstructuur.

Al met al zijn de opbrengsten (zonder de genoemde aankoop) hoger uitgevallen dan begroot en de kosten lager dan begroot. Dat geeft voor 2024 een positief resultaat na een aantal jaren met aanzienlijke verliezen. Dit resultaat is echter grotendeels door incidentele posten tot stand gekomen en de noodzaak blijft bestaan om scherpe keuzes te maken naar de toekomst toe.

Ontwikkelingen 2025

Op 1 februari 2025 is de nieuwe directie gestart die, op basis van de resultaten van diverse adviestrajecten, een toekomstvisie voor het Groninger Museum gaat formuleren. Dat betekent enerzijds dat de bedrijfsvoering en interne organisatie kritisch bekeken wordt en waar nodig aangepast, en anderzijds dat er een herziene visie op de artistieke programmering en de profilering van het museum zal komen. Dit alles in het kader van een strategische verkenning waarbij externe expertise wordt benut en ook onze voornaamste stakeholders gemeente en provincie worden betrokken. Dat maakt 2025 een over- gangsjaar omdat we volop zullen inzetten op de professionalisering van de organisatie, maar tegelijkertijd de effecten daarvan waarschijn- lijk pas later zichtbaar zullen worden. Het feit dat de begroting 2025 met een tekort sluit maakt duidelijk dat het nog steeds noodzakelijk is om de financiële positie van het museum fundamenteel te versterken.

Statutaire namen

- + Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande
- + Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum

Vestigingsplaats

- + Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande: Groningen, KvK-nummer 02058065
- + Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum: Groningen, KvK-nummer 41013490

Rechtsvorm

- + Groninger Museum: stichting
- + Kunstbezit en Oudheden: stichting

ANBI

Zowel de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande als de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum zijn bij de Belastingdienst aangemerkt als culturele ANBI's (algemeen nut beogende instellingen). De Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande is ingeschreven onder RSIN-nummer 2890653. De Stichting Kunstbezit en Oudheden is ingeschreven onder RSIN-nummer 805224178.

Het resultaat over 2024 is als volgt tot stand gekomen (EUR x 1.000):

Geconsolideerde rekening 2024

EIGEN INKOMSTEN	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Kaartverkoop	1.514	1.628	2.755
Overige publieksinkomsten	217	204	472
Publieksinkomsten buitenland			
Totaal publieksinkomsten	1.732	1.831	3.227
Sponsorinkomsten	20	25	7
Overige directe inkomsten	674	10	67
Totaal directe inkomsten	694	35	74
Indirecte inkomsten	116	120	108
Private middelen particulier	40	2	78
Private middelen pivate fondsen	675	1.130	304
Private middelen goede doelenloterijen	717	510	512
Totaal bijdragen uit private middelen	1.432	1.192	894
Totaal eigen inkomsten	3.974	3.629	4.303
SUBSIDIES			
OCW: Regeling specifiek publieksactiviteiten	327		70
Totaal structureel Provincie	1.344	1.199	1.283
Totaal structureel Gemeente	4.316	4.317	4.009
Totaal structurele publieke subsidies overige	442	445	442
Incidentele publieke subsidies	5		1.005
Totaal subsidies	6.435	5.960	6.810
Totale baten	10.408	9.589	11.113
LASTEN			
Personeelslasten	4.254	4.529	4.425
Huisvestingslasten	1.973	1.941	2.333
Afschrijvingen	272	257	290
Aankopen	742		199
Overige bedrijfskosten	2.836	2.828	3.937
Totale lasten	10.076	9.555	11.184
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	332	34	-71
Saldo rentebaten /-lasten	-8	-30	-26
EXPLOITATIERESULTAAT	324	4	-98

Geconsolideerde balans 2024

VASTE ACTIVA	2024		2023
Immateriële vaste activa			
Materiële vaste activa1.441		1.689	
	1.441		1.689
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden97		94	
Vorderingen1.049		689	
Overlopende activa592		272	
Liquide middelen2.022		1.169	
	3.760		2.225
	5.202		3.915
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve-110		-434	
Bestemmingsreserves252		252	
Bestemmingsfondsen962		962	
	1.104		780
Voorzieningen			
Voorziening intern onderhoud561		451	
Overige voorzieningen65		23	
	626		474
Langlopende schulden			
Langlopende schulden271		309	
	271		309
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden3.200		2.351	
	3.200		2.351
	5.202		3.915

Geconsolideerde begroting 2025

EIGEN INKOMSTEN	Begroting 2025	Rekening 2024	Rekening 2023
Kaartverkoop	1.913	1.514	2.755
Overige publieksinkomsten	188	217	472
Publieksinkomsten buitenland			
Totaal publieksinkomsten	2.101	1.732	3.227
Sponsorinkomsten		20	7
Overige directe inkomsten	50	674	67
Totaal directe inkomsten	50	694	74
Indirecte inkomsten	120	116	108
Private middelen particulieren		40	78
Private middelen pivate fondsen	1.055	675	304
Private middelen goede doelenloterijen	550	717	512
Totaal bijdragen uit private middelen	1.605	1.432	894
Totaal eigen inkomsten	3.876	3.974	4.303
SUBSIDIES			
OCW: Regeling specifiek publieksactiviteiten		327	70
Totaal structureel Provincie	1.403	1.344	1.283
Totaal structureel Gemeente	4.455	4.316	4.009
Totaal structurele publieke subsidies overige	445	442	442
Incidentele publieke subsidies	0	5	1.005
Totaal subsidies	6.303	6.435	6.810
Totale baten	10.179	10.408	11.113
LASTEN			
Personeelslasten	4.568	4.254	4.425
Huisvestingslasten	2.040	1.973	2.333
Afschrijvingen	257	272	290
Aankopen	50	742	199
Overige bedrijfskosten	3.419	2.836	3.937
Totale lasten	10.334	10.076	11.184
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-155	332	-71
Saldo rentebaten /-lasten	-45	-8	-26
EXPLOITATIERESULTAAT	-200	324	-98

Bedragen x 1 euro	E.E. Moesker	A.R.W. Blühm	H. Grooten	J. Bekker
Functiegegevens	Zakelijk directeur	Algemeen directeur	Directeur a.i.	Directeur a.i.
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 30/6	1/1 - 30/11	1/12 - 31/12	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Individueel WNT-maximum	115.863	213.265	19.735	19.735
Beloning	62.183	160.293	9.522	8.408
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn	9.391	21.966	1.111	891
Subtotaal	71.574	182.259	10.633	9.299
-/- Onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging 2024	71.574	182.259	10.633	9.299
Verplichte motivering indien overschrijding	NVT	NVT	NVT	NVT
Gegevens 2023				
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		
Omvang dienstverband 2023 (in fte)	1,0	1,0		
Beloning	116.228	167.517		
Belastbare onkostenvergoedingen				
Beloningen betaalbaar op termijn	27.994	33.003		
Totaal bezoldiging 2023	144.222	200.520		

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	E.E. Moesker
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Zakelijk Directeur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2024
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	45.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	45.000
Waarvan betaald in 2024	45.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Continuïteit

De voorgaande jaren zijn lastig gebleken voor het museum, als gevolg daarvan is de financiële weerbaarheid van het museum niet op het niveau dat we graag zouden willen. Het eigen vermogen is negatief en de liquiditeit blijft een punt van zorg. Het feit dat 2024 wordt afgesloten met een positief resultaat helpt om de situatie tijdelijk te verbeteren. Het eigen vermogen stijgt hierdoor en ook de liquiditeit verbetert. Dit is echter vooral te danken aan incidentele meevallers. Daarmee zijn we uiteraard nog niet op het gewenste niveau en we zullen 2025 dan ook gebruiken om verdere stappen en maatregelen te nemen om de financiële situatie structureel te verbeteren. Heel concreet is er een nieuwe directie benoemd die onder andere tot taak heeft de organisatiestructuur te verbeteren en de grip op de financiën, en met name de voorspelbaarheid daarvan, te verbeteren. Daarnaast zijn we ook druk bezig met het herzien van de strategie voor de komende jaren. Met deze maatregelen hopen we voor de langere termijn de continuïteit beter te waarborgen, en dat we toe kunnen groeien naar een gezonde vermogenspositie en een weerbare organisatie. Op de korte termijn zijn er wel een aantal bedreigingen. We hebben voor 2025 een tekort begroot, en dat zet de liquiditeit weer verder onder druk. Daardoor is het museum kwetsbaar voor tegenvallers. Mochten zich onverwachte zaken voordoen dan is het noodzakelijk om tijdig bij te sturen, waarbij de marges krap zijn. De liquiditeit volstaat voor 2025 en we verwachten dat een deel van de verbeteringen ook zichtbaar worden in 2025. Op basis hiervan is de jaarrekening opgesteld op basis van continuïteit

COLOFON

TEKSTBIJDAGEN

JEANINE BEKKER
 LISSE DE BIE
 FABIOLA BIERHOFF
 ANDREAS BLÜHM
 ANNETJE DE BOO
 CHRISTINE VAN DER CINGEL
 ANNET CUPEDO
 MARGRIET EBBINK
 ADEMIEK GERRITSMA
 ROOS GORTZAK
 HARM GROOTEN
 SANNE HEESBEEN
 ELLIS HENDRIKSEN
 SASKIA VAN HIJUM
 FEMKE HOGERDIJK
 AFENA VAN IJKEN
 MARIA JAGER
 HENK JELIJS
 MARIEKE OPGELDER
 EDGAR PELUPESSY
 GEA SCHENK
 RUUD SCHENK
 KARINA SMRKOVSKY
 MARLON STEENSMA
 ANNEKE SWITTERS
 ALEX TJOELKER
 FEIKO TUINSTR
 JAN GEERT VIERKANT
 ANNEKE DE VRIES
 JACQUES WALLAGE
 JEANNET DE ZEEUW-SOMER

COÖRDINATIE

KARINA SMRKOVSKY
 KARLIJN TER HORST

EINDREDACTIE

ROOS GORTZAK
 KARLIJN TER HORST
 KARINA SMRKOVSKY

GRAFISCH ONTWERP

EEFJE KLEIJWEG
 RUDO MENGE

FOTOGRAFIE

HEINZ AEBI
 ALEX HEUVINK
 NIELS KNELIS MEIJER
 JEROEN VAN DER MEULEN
 SEBASTIAAN RODENHUIS
 KARINA SMRKOVSKY
 CORNÉ SPARIDAENS
 SIESE VEENSTRA
 ALWIN VAN WIJNGAARDEN

GRONINGER MUSEUM

MUSEUMEILAND 1
 POSTBUS 90
 9711 ME GRONINGEN
 +31 (0)50 3666 555

De redactie heeft geprobeerd alle rechthebbenden van de afbeeldingen te achterhalen. Meent u dat u ten onrechte niet bent geraadpleegd en/of vermeld, neem dan contact op met het Groninger Museum: info@groningermuseum.nl